

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 3-4.06.2016 r. na kierunku filologia prowadzonym
w ramach obszaru nauk humanistycznych oraz obszaru nauk społecznych
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
realizowanych w formie
stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym
Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Beata Mikołajczyk, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Piotrowski, ekspert PKA

2. dr hab. Ariadna Strugielska, ekspert PKA

**3. mgr Grzegorz Kołodziej, ekspert PKA ds. wewnętrznego systemu zapewniania jakości
kształcenia**

4. Milena Tarasiuk, ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia prowadzonym na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu odbyła się z inicjatywy Uczelni. Polska Komisja Akredytacyjna uwzględniła wnioski Uczelni o przeprowadzenie oceny w harmonogramie prac określonym przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, oraz studentami ocenianego kierunku. Zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Zespół Oceniający przeprowadził również hospitację zajęć, należy jednak podkreślić, że w związku z obchodami juwenaliów, na wniosek Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego, Rektor Uczelni ogłosił dni od 1 do 3 czerwca 2016 r. dniami wolnymi od zajęć dydaktycznych, o czym ZO PKA został poinformowany na trzy dni przed rozpoczęciem wizytacji. Przy ustalaniu terminu wizytacji informacji tej nie podano. Z uwagi na powyższe, przeprowadzenie hospitacji zajęć było możliwe jedynie na studiach niestacjonarnych w trakcie drugiego dnia wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X (studia 1. stopnia)	X (studia 2. stopnia)	
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia			X		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia			X		
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych			X		
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			

¹Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów			X		
---	--	--	----------	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Wobec przedstawionych przez Władze Wydziału prowadzącego oceniany kierunek studiów „filologia” wyjaśnień oraz materiałów uzupełniających możliwe stało się podniesienie oceny kryterium 2 Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe²zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia ze „znacząco” na „w pełni”. Obecnie warunki dotyczące minimum kadrowego są spełnione, co uzasadnia podwyższenie oceny.

Przesłane w odpowiedzi na raport powizytacyjny dodatkowe wyjaśnienia pozwoliły również na podniesienie oceny kryterium 1 Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, o odniesieniu do studiów II stopnia. Wobec przedstawionych w niniejszym raporcie zastrzeżeń Zespołu Oceniającego odnoszących się wypracowanej koncepcji kształcenia, ponowna jej analiza zostanie przeprowadzona w toku powtórnej oceny programowej.

Tabela nr 1

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X (studia 2. stopnia)		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe³zapewniają realizację		X			

²Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

³Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia					
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów			X		

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej

przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

Dla studiów 1 stopnia – **znacząco**

Dla studiów 2 stopnia - **częściowo**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Jak można ocenić na podstawie rozczłonkowanej dokumentacji przedstawionej ZO PKA, koncepcja kształcenia na kierunku filologia jest w zasadzie zgodna z misją Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego UTH im. Kazimierz Pułaskiego w Radomiu ze względu na możliwość odniesienia (domyślnych) kierunkowych celów kształcenia do celów strategicznych rozwoju jednostki. Jednakże brak wykazania stosownych korelacji w programie studiów na kierunku filologia zdecydowanie osłabia koherencję między strategią jednostki i koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku.

Spójność strategii rozwoju jednostki z misją i strategią rozwoju uczelni zapewnia korelacja na poziomie celów strategicznych (zob. załącznik nr 1, pkt. 1 raportu samooceny), przy czym współzależność między strategią rozwoju jednostki i strategią rozwoju uczelni nie może zostać w pełni wykazana ze względu na rozbieżne ramy czasowe – uczelnia realizuje cele strategiczne sformułowane na lata 2011-2015, przedłużone do 31 grudnia 2016 roku, a jednostka realizuje cele strategiczne sformułowane na lata 2015-2020.

Koncepcja kształcenia na kierunku, wynikająca z analizy rozproszonych zapisów i rozmów z interesariuszami wewnętrznymi, nie jest w pełni zgodna z wydziałową polityką zapewniania jakości (zob. załącznik nr 1 pkt. 8 raportu samooceny), ze względu na fakt, iż WSDJK został wprowadzony w życie dopiero w 2015 roku i jego procedury nie są widoczne w procesie kształcenia.

Jednostka wydaje się dążyć do umiędzynarodowienia kształcenia, poprawy jego jakości i warunków studiowania poprzez dostosowanie oferty dydaktycznej do potrzeb rynku pracy (dzięki modyfikacji obecnych i projektowaniu nowych specjalności), jednakże udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie ustalania koncepcji kształcenia nie został wykazany w załączonej dokumentacji i/lub potwierdzony na spotkaniach z pracodawcami, absolwentami i studentami.

Koncepcja kształcenia *implicite* nie nawiązuje do tradycji promowanych w obowiązujących wcześniej standardach kształcenia dla kierunku filologia oraz wzorców polskich uniwersytetów, zwłaszcza UMCS i UR, skąd wywodzi się część kadry zatrudnionej w jednostce, ale nie wykazano żadnych konkretnych powiązań między kształceniem na ocenianym kierunku a wzorcami krajowymi i międzynarodowymi.

Misja Wydziału zakłada kształcenie na dobrym poziomie, dające absolwentom wiedzę i umiejętności niezbędne do rozpoczęcia pracy zawodowej i, w mniejszym stopniu, prowadzenia badań. Program studiów łączy wiedzę humanistyczną i społeczną i jest realizowany w ramach 2 specjalności: filologia angielska (studia 1 i 2 stopnia) i filologia germańska (studia 1 stopnia).

W ramach specjalności na studiach licencjackich prowadzone są moduły specjalizacyjne: nauczycielski, menadżerski, translatorski, turystyczny na filologii niemieckiej i nauczycielski, menadżerski, translatorski, i amerykanistyka z translatoryką (od roku akademickiego 2016/2017), na filologii angielskiej. Zajęcia specjalizacyjne w ramach kształcenia nauczycieli i translatoryki dostępne są na studiach 2 stopnia. Oferta specjalizacji pozwala na wybór przez studenta ścieżki kształcenia dostosowanej do warunków rynku pracy.

Przedstawiona koncepcja kształcenia, oparta na ogólnohumanistycznych wartościach, filologicznych efektach kształcenia i zmieniających się potrzebach rynku pracy, może być rozwijana przez jednostkę pod warunkiem uspołnienienia koncepcji kształcenia na kierunku filologia ze strategią rozwoju uczelni, celami określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także po uwzględnieniu wzorców i doświadczeń krajowych i

międzynarodowych.

1.2.

Plany rozwoju kierunku przedstawione przez jednostkę zakładają dostosowanie kształcenia do zmian zachodzących w rzeczywistości społeczno-gospodarczej. Nie wskazano natomiast zamiaru uwzględniania w planach rozwoju kierunku zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których filologia się wywodzi. Również w trakcie spotkania z pracownikami, ZO nie uzyskał rzetelnej informacji odnośnie planów rozwoju kierunku w odniesieniu do tendencji zmian w takich dyscyplinach jak językoznawstwo, kulturoznawstwo czy literaturoznawstwo.

Oferta kształcenia jest z założenia elastyczna, ukierunkowana na studenta, któremu ma dostarczać wiedzy filologicznej, pokazując jednocześnie możliwości jej zastosowania w różnych dziedzinach życia i przygotowując do podejmowania pracy zawodowej. Świadectwem elastyczności oferty w zakresie uwzględniania potrzeb rynku pracy może być uruchomienie, od roku akademickiego 2016/2017, nowej specjalizacji na studiach 1 stopnia - amerykanistyka z translatoryką. Jednakże wprowadzanie nowej specjalizacji nie jest poparte analizą rzeczywistych potrzeb pracodawców.

1.3.

Jednostka przyporządkowała kierunek filologia do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych na studiach 1 i 2 stopnia, oraz wskazała dyscypliny naukowe: językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, historia, pedagogika, psychologia i ekonomia, do których odnoszą się efekty kształcenia na studiach 1 stopnia, oraz dyscypliny naukowe: językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, historia, pedagogika i psychologia, do których, teoretycznie, odnoszą się efekty kształcenia na studiach 2 stopnia. Rzeczywiste, tabelaryczne odniesienie kierunkowych efektów kształcenia do deklarowanych obszarów kształcenia nie zostało przedstawione przez jednostkę.

Przyporządkowanie kierunku do wskazanych obszarów, dziedzin i dyscyplin nastąpiło na mocy Uchwały Senatu Nr 00-10/8/2015 z 26 listopada 2015 r.

Analiza kierunkowych efektów kształcenia dla studiów 1 stopnia potwierdza związki ze wskazanymi w uchwale Senatu obszarami kształcenia: humanistycznym i społecznym, i dyscyplinami naukowymi: językoznawstwem, literaturoznawstwem, kulturoznawstwem, historią, pedagogiką, psychologią i ekonomią. Analiza dla studiów 2 stopnia jest niemożliwa ze względu na brak danych.

Natomiast w raporcie samooceny dokonano nieprawidłowego zapisu o przynależności kierunku do dyscyplin: nauki o poznaniu i komunikacji społecznej oraz nauki o zarządzaniu. W niespójny sposób dokonano również w załączonej dokumentacji odniesień do obszarów kształcenia, gdyż, na przykład, plany studiów nie uwzględniają udziału obszaru nauk społecznych w powstawaniu kierunkowych efektów kształcenia. Należy zatem uporządkować i uspołnić dokumentację dotyczącą programu studiów.

1.4.

Kierunkowe efekty kształcenia dla studiów 1 stopnia odpowiadają efektom określonym dla obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych w *Rozporządzeniu z 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego*, co ilustruje tabela nr 1

zamieszczona w załączniku nr 1, pkt. 2 raportu samooceny. Zostały one ujęte w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Efekty te odnoszą się do wszystkich efektów przypisanych obszarowi nauk humanistycznych i 7 wybranych efektów z obszaru nauk społecznych (tabela nr 2, załącznik nr 1, pkt. 2) i są z nimi spójne, tzn. uszczegóławiają je pod kątem potrzeb studenta filologii. Efekty z obszaru nauk społecznych są wybrane w sposób uzasadniony, gdyż odpowiadają na potrzeby stawiane przez istniejące na kierunku specjalizacje.

Efekty kształcenia dla 1 stopnia studiów uwzględniają wiedzę o literaturze, kulturze i języku, umiejętność prowadzenia badań oraz kompetencje społeczne umożliwiające wykonywanie zawodu nauczyciela, tłumacza lub menadżera, a także pozwalające na kontynuowanie kształcenia. Analiza dokumentacji wykazuje, że w programie kształcenia dominują efekty obejmujące filologiczny trzon kierunku, przy nieco mniejszym udziale efektów potencjalnie powiązanych z oferowanymi specjalizacjami. Można zatem rozważyć wyodrębnienie efektów specjalizacyjnych, precyzujących kwalifikacje absolwentów, co z pewnością pozwoliłoby im lepiej odnaleźć się na rynku pracy.

Powyższa rekomendacja dotyczy w szczególności prowadzonej na kierunku specjalizacji nauczycielskiej, dla której nie wyodrębniono zbioru efektów kształcenia, który w sposób jednoznaczny odzwierciedlałby standardy kształcenia zawarte w stosownych przepisach.

Efekty kształcenia dla studiów 1 stopnia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i konkretny w stopniu pozwalającym na stworzenie systemu weryfikacji. Efekty kierunkowe są wielokrotnie realizowane w różnych modułach, co zapewnia ich całkowite a nawet nadmierne pokrycie, potencjalnie skutkujące powtarzalnością treści.

Uczelnia nie przedstawiła kierunkowych efektów kształcenia dla studiów 2 stopnia, co uniemożliwia pełną ocenę kryterium. Na podstawie analizy sylabusów przedmiotów i załączonej uchwały Senatu Politechniki Radomskiej nr 00-3/13/2012 z dnia 23 lutego 2012 można jedynie wnioskować, że takie efekty istnieją, ale ustalenie korelacji między efektami kierunkowymi dla studiów 2 stopnia i efektami obszarowymi jest niewykonalne. Tym samym, nie można jednoznacznie stwierdzić, czy efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku dla studiów 2 stopnia są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszarów kształcenia i profilu ogólnoakademickiego, do których kierunek ten został przyporządkowany, ani czy zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Co ważne, nie można ocenić, czy efekty kierunkowe dla studiów 2 stopnia umożliwiają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji, co jest szczególnie istotne ze względu na planowane przez jednostkę uruchomienie studiów 3 stopnia.

Na pierwszych zajęciach nauczyciele akademicy przedstawiają studentom treści oraz sposób weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przypisanych przedmiotowi. W ocenie studentów efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są sformułowane w sposób zrozumiały. Niektórzy nauczyciele akademicy udostępniają studentom sylabus przedmiotu przekazując w formie papierowej lub przesyłając drogą elektroniczną. Jednak w trakcie semestru, a także całego cyklu kształcenia studenci nie mają stałego dostępu do wszystkich sylabusów przedmiotowych, co wynika z przyjętej przez Radę Wydziału zasady nie publikowania sylabusów na stronie internetowej Uczelni. Uwzględniając prawo Uczelni do decydowania o sposobie i zakresie informacji udzielanych studentom, należy jednak zauważyć, iż Uczelnia posiada elektroniczny portal Wirtualna Uczelnia, na którym po zalogowaniu na indywidualne konto studenci mają dostęp do najważniejszych informacji związanych ze studiowaniem. Należy

zwrócić uwagę, że rozszerzenie modułów platformy Wirtualna Uczelnia poprzez umieszczenie na niej sylabusów, stworzyłoby studentom możliwość stałego dostępu do informacji zawartych w sylabusach wpływając bezpośrednio na powszechność i stałość dostępu do informacji o efektach kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

1.5.

1.5.1

Studenci radomskiej filologii realizują program specjalizacji nauczycielskiej w ramach obydwu specjalności: filologia angielska (na studiach 1 i 2 stopnia) i filologia germańska (na studiach 1 stopnia).

Program ten jest zgodny z rozporządzeniem MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r., realizując, obok przedmiotów filologicznych, także blok psychologiczno-pedagogiczny i dydaktyczny. Modułom przypisano odpowiednią liczbę godzin i zgodną z przepisami liczbę punktów ECTS.

1.5.2

Na studiach 1 stopnia dobór treści programowych zgodny jest z kierunkowymi efektami kształcenia i uwzględnia aktualny stan wiedzy związanej z kierunkiem. Treści programowe opisano szczegółowo w sylabusach, uzupełniając je o w miarę aktualną bibliografię dostosowaną do specyfiki przedmiotu. Treści kształcenia dla modułu nauczycielskiego, w tym treści praktyk zawodowych, są zgodne ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zastrzeżenia budzą jedynie przedmioty z modułów PNJ, gdzie poziom językowy deklarowany w wykazie literatury nie zawsze jest zgodny z zakładanym efektem kształcenia językowego. Na przykład, dla PNJN Czytanie w semestrach 1-6 podano literaturę przedmiotu na poziomie A2, podczas gdy zakładany dla studiów 1 stopnia poziom językowy to C1 (zgodnie z efektem kierunkowym K_W 09). Tak sformułowany program pozwala uzyskać studentowi w miarę bieżącą wiedzę filologiczną, chociaż należałoby zadbać o systematyczny przegląd literatury przedmiotu pod kątem jej aktualności.

Na studiach 2 stopnia trudno jest ustalić zgodność treści programowych z kierunkowymi efektami kształcenia ze względu na brak tych ostatnich w załączonej dokumentacji. Zastrzeżenia budzi również stopień aktualności literatury przedmiotu – wszystkie pozycje obowiązkowe pochodzą z ubiegłego wieku, lub czasów wcześniejszych.

Tak sformułowany program wydaje się pozwalać na uzyskanie przez studentów w miarę bieżącej wiedzy filologicznej, z zastrzeżeniami wyrażonym powyżej. Proponowane specjalności i specjalizacje odpowiadają profilowi badawczemu jednostki.

Pełna ocena będzie jednakże możliwa po uzupełnieniu dokumentacji dot. kierunkowych efektów kształcenia dla studiów 2 stopnia przez Uczelnię.

1.5.3

Realizację efektów kształcenia umożliwiają wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, zajęcia praktyczne i seminaria oferowane na kierunku. W kartach przedmiotów nie znajdujemy jednak informacji dotyczących stosowanych metod kształcenia, w szczególności metod aktywizujących takich jak dyskusja, burza mózgów, czy rozwiązywanie problemu.

Hospitacje wybranych zajęć dydaktycznych również nie potwierdziły znacznego udziału aktywizujących form zajęć i wykorzystania metod dydaktycznych sprzyjających autonomizacji studentów.

Samokształcenie umożliwia studentom samodzielnie przygotowywane prezentacje, referaty i prace pisemne. Ponadto każda z kart zawiera spis literatury uzupełniającej, której celem jest ułatwienie indywidualnego procesu poszukiwania wiedzy.

Efekty kształcenia dla studiów 1 stopnia zakładają realizację podstawowych umiejętności badawczych oraz wykonanie prac badawczych przez studentów. Jednakże na podstawie rozmów z pracownikami i studentami, przeglądu prac etapowych i dyplomowych oraz hospitacji zajęć, w szczególności seminarium dyplomowego, ZO stwierdza, że studia 1 stopnia na kierunku filologia nie w pełni zapoznają studentów z podstawami warsztatu badawczego, w tym analiz zebranych materiałów (zwłaszcza na seminarium licencjackim). W grupie efektów kierunkowych odnoszących się do umiejętności uwzględniono zatem nie w pełni prawidłowo prowadzenie własnych badań oraz prezentowanie ich wyników (K_U02, K_U03, K_U04). Studia 1 stopnia w pełni przygotowują do wykonywania zadań praktycznych z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności nabytych podczas zajęć specjalizacyjnych (zwłaszcza w ramach praktyk).

Efekty kształcenia dla studiów 2 stopnia (potencjalnie) zakładają realizację pogłębionych umiejętności badawczych. Na podstawie analizy prac magisterskich ZO stwierdza jednakże, że efekty (w założeniu) odnoszące się do udziału studentów w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów, nie są realizowane za pomocą wybranych metod kształcenia, w szczególności na zajęciach seminaryjnych i powiązanej z nimi pracy własnej studenta (zob. załączniki 3 i 5 raportu powizytacyjnego).

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci pozytywnie ocenili wykorzystywane metody kształcenia, które w ich ocenie, umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Stosowane metody kształcenia uwzględniają także samodzielne uczenie się studenta poprzez indywidualne przygotowanie do zajęć oraz aktywizujące metody kształcenia stosowane głównie na zajęciach ćwiczeniowych. Rozwój umiejętności badawczych jest realizowany poprzez przygotowanie pracy dyplomowej. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wyrazili pozytywnie opinie o organizacji seminarium dyplomowego. W ocenie studentów została zapewniona swobodna możliwość wyboru tematu pracy oraz pomoc przy jej opracowywaniu w odpowiednim wymiarze ze strony opiekuna. Hospitacja zajęć seminaryjnych przez członka ZO nie w pełni potwierdziła te opinie (zob. załącznik nr 5). Również w trakcie rozmowy między studentami a członkiem ZO, która wywiązała się po jednym z hospitowanych zajęć, studenci wyrażali negatywne opinie na temat organizacji seminarium dyplomowego.

Na Wydziale funkcjonują dwa koła naukowe dla każdej ze specjalności: angielskiej i germańskiej. Jednak aktywność naukowa studentów dotycząca prac naukowych lub badawczych jest niewielka, ogranicza się do zorganizowanej w tym roku akademickim Konferencji Koła Naukowego Anglistów we współpracy z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

1.5.4

Czas kształcenia na studiach 1 stopnia wynosi 3 lata (6 semestrów). W każdym semestrze student zdobywa 30 punktów ECTS, co daje łącznie 180 ECTS i umożliwia realizację treści

programowych oraz efektów kształcenia, z zastrzeżeniami sformułowanymi powyżej dot. podstawowych umiejętności badawczych.

Czas kształcenia na studiach 2 stopnia wynosi 2 lata (4 semestry). W każdym semestrze student zdobywa 30 punktów ECTS, co daje łącznie 120 ECTS i umożliwia realizację treści programowych oraz (implicitnych) efektów kształcenia, z wyjątkiem efektów kształcenia odnoszących się do zaawansowanych umiejętności badawczych.

Na obydwu poziomach kształcenia, w prawidłowy sposób dokonano podziału proporcji między godzinami kontaktowymi i pracą własną studenta.

1.5.5

Obowiązujący na kierunku system ECTS funkcjonuje według koncepcji przyjętej w ramach procesu bolońskiego – punkty są miernikiem nakładu pracy studenta, na którą składają się godziny kontaktowe oraz formy pracy własnej. Podział punktów ECTS uwzględnia nakład pracy studenta (25-30 godzin = 1 pkt), w tym również samokształcenia. Z tego względu na ogół wyższa liczba punktów przyznawana jest za przedmioty kończące się egzaminem oraz te, w przypadku których osiągnięcie efektów wymaga znaczącej aktywności czytelniczej studenta. Rozdział punktów ECTS na poszczególne formy zajęć i typy aktywności studenta w obrębie poszczególnych modułów następuje na poziomie sylabusów.

Punkty ECTS zostały przypisywane każdemu przedmiotowi, włącznie z praktykami zawodowymi, a ich liczba z reguły nie budzi zastrzeżeń i jest właściwie uzasadniona. Jedynym, ważnym wyjątkiem jest liczba punktów przypisana modułowi dyplomowemu, gdzie na studiach 1 stopnia znajdujemy 10 ECTS a na studiach 2 stopnia 20 ECTS za przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej oraz przygotowanie do egzaminu dyplomowego. Jednostka nie wyjaśnia jednak na jakiej podstawie obliczono tu nakład pracy studenta i w jakiej relacji proponowana kategoria znajduje się do seminarium dyplomowego, za które student otrzymuje już 4 ECTS. Co więcej, liczba godzin pracy własnej studenta została oszacowana w karcie przedmiotu na zaledwie 90 godzin.

Badania prowadzone przez wykładowców UTH dotyczą problemów mieszczących się w obrębie literaturoznawstwa i językoznawstwa, czyli dyscyplin podstawowych dla filologii, ale obejmują również dyscypliny nauk społecznych. Zgodnie z tabelą nr 4 Raportu jednostki i wyjaśnieniem złożonym na stronie 18 (tamże), przez moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi rozumie się wyłącznie seminaria dyplomowe. Z tego względu ok. 5% na studiach 1 stopnia i ok. 15% punktów ECTS na studiach 2 stopnia student uzyskuje w ramach przedmiotów, których tematyka powiązana jest z prowadzonymi w UTH. Wskaźniki te nie są zgodne z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa. W uzupełnieniach powizytacyjnych Uczelnia zawarła skorygowaną wersję Tabeli 4 w której, oprócz seminariów dyplomowych, uwzględniono część przedmiotów kierunkowych i formy aktywności studenta służące przygotowaniu i złożeniu pracy dyplomowej. Tym samym wymagania prawne zostały spełnione, przy czym liczba punktów ECTS przypisana modułowi dyplomowemu pozostaje nieuzasadniona.

Program studiów 1 i 2 stopnia uwzględnia łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać:

w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, przy czym dla studiów stacjonarnych jest to 98 ECTS a dla studiów niestacjonarnych 70 ECTS;

w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych właściwych dla kierunku filologia, na poziomie studiów licencjackich i magisterskich o profilu ogólnoakademickim, do których

odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, przy czym dla studiów 1 stopnia jest to 107,5 ECTS dla filologii angielskiej i 108,5 ECTS dla filologii germańskiej, a dla studiów 2 stopnia 68,5 ECTS;

w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych przy czym dla studiów 1 stopnia jest to 57 ECTS dla filologii angielskiej i 70 ECTS dla filologii germańskiej, a dla studiów 2 stopnia 33 ECTS;

w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów (5,5 ECTS dla studiów 1 stopnia i 4,5 ECTS dla studiów 2 stopnia, przy czym nie wiadomo, jaka jest liczba minimalna);

w ramach zajęć z języka obcego (5 ECTS);

w ramach zajęć z wychowania fizycznego (2 ECTS dla studiów 1 stopnia i 1 ECTS dla studiów 2 stopnia);

w ramach zajęć z języka obcego (5 ECTS dla studiów 1 stopnia i 2 ECTS dla studiów 2 stopnia);

w ramach praktyk (nauczycielskich – 7 ECTS; zawodowych – 4 ECTS).

Ze względu na przyporządkowanie kierunkowych efektów kształcenia do obszaru nauk humanistycznych i obszaru nauk społecznych, jednostka nie była zobligowana podawać liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszaru nauk społecznych. Zawarte w programie studiów liczby punktów ECTS i sposób ich przyporządkowania nie budzą zastrzeżeń.

1.5.6

Program studiów zapewnia studentowi możliwość wyboru zajęć za co najmniej 30% ogólnej sumy ECTS. W planie studiów, dla obydwu poziomów kształcenia i specjalności, przewidziano następujące moduły gwarantujące wybieralność i elastyczność ścieżki kształcenia: moduły specjalnościowe, moduł przedmiotów z obszaru nauk społecznych, moduł przedmiotów ogólnouczelnianych do wyboru/ograniczonego wyboru, praktyki i seminaria dyplomowe.

Dla studiów 1 stopnia, moduły wybieralne stanowią ok. 40% ogólnej sumy ECTS, dla studiów 2 stopnia jest to nieco powyżej 40%. Dane dotyczą obydwu form studiów (stacjonarnej i niestacjonarnej) prowadzonych przez jednostkę.

Kwestie wybieralności modułów na kierunku wzbudziły wątpliwości w trakcie spotkań ZO z pracownikami i studentami jednostki. Wydaje się, że szczególnie w przypadku seminariów dyplomowych, wybór jest pozorny – studenci opowiedzieli członkowi ZO, który hospitował ich zajęcia, o braku rzeczywistego wyboru seminarium dyplomowego. Studenci ci twierdzili, że, w większości przypadków, zostali odgórnie przypisani do danej grupy seminaryjnej.

Natomiast podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci ocenili, iż mają realną możliwość wyboru przedmiotów obieralnych. W ocenie studentów możliwość wyboru przedmiotów dodatkowych jest odpowiednia.

1.5.7

Kolejność modułów w planie studiów jest merytorycznie i logicznie uzasadniona. W rozkładzie godzinowym zajęć kierowano się zasadą równomiernego obciążania semestrów, z odciążeniem ostatniego w związku z finalizacją pracy dyplomowej.

Formy zajęć są zróżnicowane i obejmują seminaria, wykłady, konwersatoria, ćwiczenia i zajęcia praktyczne, przy czym dwie ostatnie kategorie zajęć zdecydowanie dominują w programach studiów, narzucając im charakter praktyczny. Zajęcia seminaryjne natomiast, które mają na celu rozwój umiejętności badawczych studentów stanowią zaledwie 60 godz. w przypadku studiów 1 stopnia i odpowiednio, 60 i 30 godz. w przypadku studiów 2 stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych. Takie proporcje liczby godzin różnych form zajęć uniemożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, co jest szczególnie istotne dla studiów 2 stopnia.

Liczebność grup jest niewielka (średnio 15 osób na hospitowanych zajęciach), co pozwala wykładowcy na poświęcenie uwagi każdemu studentowi i doskonalenie kompetencji społecznych.

Należy jednak podkreślić, że mimo tak sprzyjających warunków kształcenia, hospitacje wybranych zajęć dydaktycznych wykazały niepełne wykorzystanie istniejących możliwości i zbyt duży nacisk na podawcze metody kształcenia.

W ramach filologii niemieckiej i angielskiej nie prowadzi się kształcenia na odległość.

Na ocenianym kierunku stosuje się wszystkie formy zajęć dydaktycznych przewidziane w planie studiów, tj. wykład, ćwiczenia, zajęcia praktyczne oraz seminarium. Liczebność grup podyktowana jest formą zajęć, a ta zależy od specyfiki danego modułu. Zdaniem studentów organizacja zajęć oraz dobór poszczególnych form prowadzenia zajęć dydaktycznych umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Regulamin Studiów, przewiduje możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, poprzez przyznanie przez dziekana studentowi indywidualnej organizacji studiów, która polega na ustaleniu odrębnego harmonogramu uczestnictwa w zajęciach, terminów zaliczeń i egzaminów. W przypadku studenta niepełnosprawnego indywidualna organizacja studiów może polegać na wyznaczeniu odmiennego tygodniowego planu zajęć, przez wybór grupy, godzin zajęć, umożliwiając studentowi realizację obowiązującego programu studiów, z dostosowaniem do jego potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności. Studentowi niepełnosprawnemu dziekan może przyznać opiekę nauczyciela akademickiego. Regulamin studiów przewiduje również możliwość przyznania indywidualnego programu studiów dla studenta wyróżniającego się wynikami w nauce ze średnią co najmniej 4,51, z ukierunkowanymi zainteresowaniami naukowymi, jednak na kierunku *filologia* studiów żaden student nie korzysta z tej formy indywidualizacji. Wydział na ocenianym kierunku studiów nie prowadzi zajęć w ramach systemu e-learningu.

1.5.8

Programy studiów uwzględniają praktyki zawodowe na studiach 1 i 2 stopnia, określają ogólne zasady i formy odbywania praktyk (w ramach Regulaminu studiów), zawierają informacje na temat liczby godzin, terminów realizacji, wskazują efekty kształcenia (z zastrzeżeniami wyrażonymi w punkcie 1.5.2 dla studiów 2 stopnia), metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz przyporządkowują punkty ECTS, przy czym w dokumentacji pierwotnie przedstawionej ZO zauważono szereg nieścisłości i niekonsekwencji dot. sylabusów praktyk. Wszelkie nieprawidłowości zostały jednak skorygowane przez Uczelnię, co ZO stwierdził na podstawie dokumentacji dostanej po wizytacji.

Na studiach 1 stopnia student realizuje praktyki zawodowe w ramach specjalności nauczycielskiej, której wymiar godzinowy jest zgodny ze standardami kształcenia nauczycieli (150 godz., w tym praktyka psychologiczno-pedagogiczna - 30 godz., praktyka dydaktyczna - 120 godz.), a także praktykę specjalizacyjną: translatorską lub menadżerską (160 godz.).

Na studiach 2 stopnia student realizuje 135 godzin w przypadku kształcenia nauczycielskiego i 80 godzin w przypadku kształcenia translatorskiego.

Podstawą zaliczenia każdej formy praktyki zawodowej jest pozytywna ocena praktyki wystawiona przez opiekuna ze strony uczelni, na podstawie informacji zebranych od opiekuna ze strony szkoły, placówki lub zakładu pracy oraz złożenia u opiekuna praktyki ze strony uczelni wymaganej dokumentacji praktyki. Zaliczenia praktyki dokonuje opiekun praktyki ze strony uczelni.

Weryfikacja efektów kształcenia następuje poprzez porównanie osiągnięcia efektów – wskazanych w sylabusach praktyk – z opinią pracodawcy o przebiegu praktyki oraz na podstawie zaświadczenia i sprawozdania z odbytej praktyki zawodowej. W przypadku praktyk nauczycielskich, narzędziami weryfikacji efektów kształcenia są również arkusze obserwacji lekcji, konspekty i dzienniczki praktyk.

Studenci mają możliwość odbywania praktyk m.in. w instytucjach i firmach, które podpisały umowę z UHT. Jednostka współpracuje z odpowiednimi instytucjami, w których są realizowane praktyki (zespół oceniający zapoznał się z ich listą).

Organizacja i weryfikacja praktyk zawodowych w opinii studentów odbywa się na podstawie stosownych dokumentów, które są udostępniane dla studentów na stronie internetowej Wydziału. Student podejmuje praktykę w szkołach, biurach tłumaczeń lub przedsiębiorstwach lokalnych na zasadzie porozumienia z wybranym ośrodkiem. Opiekunem praktyki z ramienia Instytucji jest pracownik wyznaczony przez dyrekcję Instytucji. Natomiast Opiekunem z ramienia Uczelni jest pracownik dydaktyczno-naukowy Katedry Pedagogiki i Psychologii, który odpowiada za przygotowanie studentów do jej odbycia, kontroluje jej przebieg, a po zakończeniu dokonuje jej oceny. Wyboru Instytucji do odbycia praktyki dokonuje student po uprzednim uzyskaniu zgody dyrektora Instytucji. Uczelnia posiada porozumienia wieloletnie o współpracy, np.: ze szkołami podstawowymi i przedszkolami w celu odbycia praktyk pedagogicznych i dydaktycznych, oraz porozumienia jednorazowe z biurami tłumaczeń, biurami rachunkowymi, czy przedsiębiorstwami na terenie Radomia i okolic w celu odbycia praktyk zawodowych dla pozostałych specjalności. Studenci zwrócili uwagę, iż w przypadku praktyk translatorskich liczba miejsc oferowanych w ramach porozumień jest niewielka, postulując podjęcie przez Uczelnię inicjatyw służących zawarciu większej liczby porozumień o współpracy. Regulamin Studiów przewiduje również możliwość zaliczenia praktyki zawodowej na podstawie potwierzonego wykonywania pracy zarobkowej, udziału w obozie naukowym lub udziału w innej praktyce, jeżeli jej charakter spełnia zakładane efekty kształcenia określone w programie praktyki. Studenci wyrazili pozytywną opinię o zasadach odbywania praktyk oraz sposobie dokonywania ich zaliczenia. W ocenie studentów Wydział zapewnia niezbędne wsparcie w organizacji studenckich praktyk zawodowych poprzez powołanie Opiekuna Praktyk.

1.5.9

Program studiów, z uwagi na swoją specyfikę, sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia poprzez, przede wszystkim, prowadzenie zajęć w językach obcych. Według

załączonej dokumentacji, celem kształcenia wskazanym w programie filologii niemieckiej i angielskiej na studiach 1 stopnia jest wyposażenie studenta w umiejętność posługiwania się kierunkowym językiem obcym nowożytnym na poziomie C1 oraz drugim językiem obcym nowożytnym na poziomie B2 (osiągnięciu tego celu służą lektoraty –na studiach 1 stopnia stacjonarnych 120 godz., niestacjonarnych 60 godz.; na studiach 2 stopnia stacjonarnych 30 godz.). Na studiach 2 stopnia na specjalności filologia angielska zakładany poziom języka kierunkowego to C2. W kontekście przeprowadzonych hospitacji zajęć i analiz sylabusów przedmiotów, zaleca się rozważenie zmiany poziomu języka kierunkowego z C1 na B2+ w przypadku studiów 1 stopnia i z C2 na C1 w przypadku studiów 2 stopnia.

Jednostka nie ma specjalnej oferty zajęć dla obcokrajowców i nie prowadzi wspólnych studiów z uczelniami zagranicznymi.

Współpraca w ramach programu Erasmus oraz umów partnerskich z zagranicznymi ośrodkami uniwersyteckimi stwarza polskim studentom możliwości kształcenia w językach obcych w ramach okresowych studiów za granicą.

1.6.

1.6.1

Rekrutacja na studia w formach stacjonarnej i niestacjonarnej na studiach 1 i 2 stopnia na kierunek filologia prowadzona jest według zasad zgodnych z Regulaminem rekrutacji, zatwierdzonych przez Senat uczelni. Wymagania wstępne stawiane kandydatom ubiegającym się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia wynikają z zasad rekrutacji; podstawowym wymogiem, jakie musi spełnić kandydat jest zdany egzamin maturalny. Kandydaci, którzy zdali egzamin maturalny, przyjmowani są na kierunek filologia na podstawie wyników egzaminu maturalnego z języka obcego i języka polskiego. Wyniki egzaminu maturalnego są odpowiednio punktowane, z uwzględnieniem przelicznika za poziom podstawowy i rozszerzony. Wymagania te zapewniają właściwy dobór kandydatów. Wymagania wstępne stawiane kandydatom na studia 2 stopnia umożliwiają studiowanie osobom zarówno z dyplomem licencjata filologii jak i innego kierunku, przy czym wymagany jest poziom znajomości języka kierunkowego – minimum C1 wg ESOKJ. Wymagania te, ze względu na zakładany poziom językowy (C1) absolwentów studiów 2 stopnia, są wystarczające i zapewniają właściwy dobór kandydatów. Studia na specjalizacji nauczycielskiej wymagają od kandydata udokumentowanego przygotowania w tym zakresie na poziomie studiów licencjackich.

Przyjęte zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia.

1.6.2

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się regulowane są w myśl uchwały nr 000-6/8/2015 Senatu Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie: określenia organizacji potwierdzania efektów uczenia się w formie Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się, w tym zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się oraz sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się. Zgodnie z § 3.1 Regulaminu do potwierdzania efektów uczenia się na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia jest uprawniony wydział posiadający co najmniej pozytywną ocenę programową na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, lub posiadający uprawnienie do nadania stopnia naukowego doktora w zakresie obszaru kształcenia i dziedziny do której ten kierunek studiów jest przyporządkowany.

W związku z faktem, iż na kierunku filologia w UTH nie była przeprowadzana ocena programowa, w myśl § 3.1 ww. Regulaminu, Wydział Filologiczno-Pedagogiczny nie jest

uprawniony do potwierdzania efektów uczenia się.

1.7.

1.7.1

Ogólne zasady oceniania osiągniętych efektów kształcenia oraz prac dyplomowych zawarte zostały w procedurach wydziałowych, stanowiących załącznik 1 pkt. 8 raportu samooceny, ale nie w pełni znajdują one przełożenie na zapisy zawarte w sylabusach.

Po pierwsze, dokumentacja została przygotowana w sposób nierzetelny i zawiera szereg usterek technicznych. Przedmiotowe efekty kształcenia są nagminnie kopiowane z puli efektów kierunkowych. Za szczególnie rażący należy uznać fakt przeklejanania efektów kierunkowych ze specjalności angielskiej do sylabusów specjalności niemieckiej (na przykład, w karcie przedmiotu PNJN Sprawności zintegrowane znajdujemy zapis: Posługuje się językiem angielskim w stopniu określonym dla poziomu C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego).

Metody weryfikacji efektów kształcenia zawarte w nielicznych sylabusach obejmują różne formy oceny cząstkowej (testy, wypowiedź ustną, obserwację studentów) oraz egzaminy na zakończenie poszczególnych modułów. W większości sylabusów jako metody weryfikacji błędnie podano formę zaliczenia (zaliczenia, zaliczenia z oceną), przy czym nie dokonano rozróżnienia ze względu na kategorię efektu kształcenia – wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne są powszechnie weryfikowane w jednorodny sposób, najczęściej testem lub egzaminem.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania, po analizie sylabusów oraz wybranych losowo prac etapowych i dyplomowych (zob. zał. 3), uznać należy za nieadekwatne do zakładanych efektów. Są one nieskutecznym narzędziem sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Główne słabości metod weryfikacji prac etapowych to: brak kryteriów oceniania lub/i komentarzy merytorycznych, niedostosowanie typu zadań do specyfiki przedmiotu (np. efekty kształcenia z przedmiotu Gramatyka praktyczna weryfikowane są zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu), brak skali ocen. Prace dyplomowe, szczególnie na studiach 2 stopnia, nie spełniają przewidzianych kryteriów. Nagminnie nie zawierają elementu badawczego (brak hipotez, samodzielnej analizy i wniosków), często nie są napisane językiem akademickim; są to prace o charakterze sprawozdawczym, często z błędami językowymi. Również strona formalna prac (przypisy, bibliografia) nie w pełni spełniają kryteria stawiane pracom dyplomowym. Poza tym, moduł dyplomowy ma przypisane dodatkowe punkty ECTS (odpowiednio 10 i 20 dla studiów 1 i 2 stopnia), które nie zostały skorelowane z żadnymi efektami kształcenia, a efekty przypisane seminarium dyplomowemu, na przykład dla studiów 1 stopnia, są weryfikowane egzaminem, co jest niezgodne z programem studiów. Ze względu na niejasne określenie sposobów weryfikacji pracy własnej studentów, system nie w pełni wspomaga ich w procesie uczenia się.

System obejmuje również zajęcia z języków obcych i proces dyplomowania. ZO stwierdził bardzo niski poziom merytoryczny prac dyplomowych. Egzamin dyplomowy jest ostateczną formą weryfikacji efektów kształcenia, ma charakter ustny i jego celem jest sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu filologii oraz problematyki związanej z pracą dyplomową. Analiza dokumentacji wykazała, że egzamin ten nie weryfikuje zakładanych efektów kształcenia z zakresu filologii. Na przykład, w karcie przedmiotu Seminarium dyplomowe dla studiów 2 stopnia (specjalizacja: kształcenia nauczycielskie/kształcenie translatoryczne) znajdujemy, między innymi, następujące efekty kształcenia, które winny być, według sylabusu, weryfikowane egzaminem dyplomowym:

Posiada poszerzony zasób wiedzy o miejscu i znaczeniu filologii jako nauki, które jest w

stanie rozwijać i twórczo stosować w pracy zawodowej

Rozumie dogłębnie specyfikę problematyki filologicznej w odniesieniu do angielskiego obszaru językowego

Zna zaawansowaną terminologię anglojęzyczną stosowaną do analizy i opisu zjawisk językowych.

Analiza dokumentacji wykazała jednak, że żaden z tych efektów z zakresu filologii nie został zweryfikowany – wszystkie pytania na egzaminie magisterskim odnosiły się do problematyki pracy. Ponadto przy wszystkich pracach z zakresu specjalizacji nauczycielskiej egzamin dyplomowy nie weryfikuje żadnych EK z tej specjalności oraz innych zagadnień z zakresu studiów.

Forma zaliczenia przedmiotu znajduje się w sylabusie ale brak tam kryteriów oceny końcowej. Załączona przez Uczelnię dokumentacja powizytacyjna dotycząca powyższych kwestii jest nieczytelna.

W opinii studentów obowiązujące metody weryfikacji efektów kształcenia są dostosowane do prowadzonych form dydaktycznych przewidzianych dla danego przedmiotu oraz realizowanych treści.

1.7.2

Sposób weryfikacji zakładanych efektów kształcenia określają koordynatorzy poszczególnych modułów kształcenia. Wymagania dotyczące poszczególnych przedmiotów określone są przez nauczycieli akademickich i podawane studentom do wiadomości na pierwszych zajęciach. Stosowane na ocenianym kierunku zasady weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów nie zapewniają przejrzystości i obiektywizmu ocen. Prace etapowe nagminnie nie noszą śladów sprawdzania (brak komentarzy i/lub brak kryteriów oceny lub brak spójności stosowanych metod i kryteriów oceniania). W sytuacjach konfliktowych związanych ze sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia, studenci mają prawo do egzaminu poprawkowego z każdego niezdanego przedmiotu, a w przypadku zgłaszania zastrzeżeń co do bezstronności, formy, trybu lub przebiegu egzaminu przysługuje prawo ubiegania się o przyznanie egzaminu komisyjnego. W celu przeciwdziałaniu naruszeniu praw autorskich i nieuprawnionemu wykorzystywaniu cudzej własności intelektualnej, począwszy od bieżącego roku akademickiego, wszystkie prace dyplomowe będą weryfikowane programem antyplagiatowym

Zdaniem studentów stosowane są przejrzyste kryteria zapewniające transparentność systemu oceniania. Studenci mają zapewnioną możliwość wglądu do prac pisemnych, są zapoznawani ze sposobem ich oceny. Sposób ogłaszania wyników zaliczeń i egzaminów nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia ustala ze studentami. ZO jest zdania, że rozbieżność między opiniami studentów i wnioskami przedstawionymi przez Zespół Oceniający PKA może wynikać z faktu, że studenci nie czuli się w pełni autonomiczni w trakcie oficjalnych spotkań. Świadectwem tego mogą być bardzo krytyczne opinie dotyczące sposobu weryfikacji efektów kształcenia na kierunku wyrażone przy okazji hospitacji zajęć. Studenci stwierdzili na przykład, że nie zostali poinformowani o warunkach zaliczenia testu a o samym teście dowiedzieli się w sposób nieformalny od prowadzącego poprzedniego dnia. Prowadzący zasugerował również, aby studenci sami ułożyli pytania testowe.

Kształcenie na odległość nie jest prowadzone.

3. *Uzasadnienie*

Jednostka sformułowała w miarę spójną i elastyczną koncepcję kształcenia dla kierunku filologia, która nie jest w pełni zgodna z misją i strategią Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Plany rozwoju kierunku nie są w pełni powiązane z dostosowaniem oferty kształcenia do zmian zachodzących zarówno w naukach humanistycznych i społecznych, jak i w rzeczywistości społeczno-gospodarczej, do pewnego stopnia umożliwiając studentom elastyczne i efektywne dostosowywanie się do warunków zmieniającego się rynku pracy

Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszarów nauk humanistycznych i społecznych oraz wskazała dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku na studiach 1 stopnia. W przypadku studiów 2 stopnia, nie można stwierdzić, czy jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszarów kształcenia oraz wskazała dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia ze względu na brak wykazu efektów kierunkowych dla studiów 2 stopnia.

Zakładane dla kierunku efekty kształcenia na studiach 1 stopnia są spójne z obszarowymi efektami z zakresu nauk humanistycznych i społecznych dla profilu ogólnoakademickiego i zostały sformułowane zgodnie z regułami KRK w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Wątpliwości może budzić jedynie brak wyodrębnienia efektów kształcenia bloku przedmiotów związanych z kształceniem nauczycieli. Zakładane dla kierunku efekty kształcenia na studiach 2 stopnia nie zostały przedstawione a ich częściowa ewaluacja może być dokonana jedynie na podstawie sylabusów przedmiotów.

Program studiów oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku na studiach 1 stopnia nie w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie odpowiednich kwalifikacji dostosowanych do poziomu kształcenia z uwagi na niezupełne przygotowanie studentów do prowadzenia badań i wykształcenie podstawowych umiejętności badawczych. Uczelnia winna dostosować się do tych wymogów zgodnie z terminami określonym Ustawą. Zastrzeżenie to ściśle wiąże się ze zbyt małym udziałem w programie studiów form zajęć umożliwiających studentom rozwój kompetencji badawczych, oraz z nieuzasadnionym nakładem pracy studenta w ramach seminarium dyplomowego. Program studiów oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku na studiach 2 stopnia częściowo umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie odpowiednich kwalifikacji dostosowanych do poziomu kształcenia z uwagi na niezauważalny udział studentów w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów. Uczelnia winna dostosować się do tych wymogów zgodnie z terminami określonym Ustawą. Zastrzeżenie to ściśle wiąże się ze zdecydowanie zbyt małym udziałem w programie studiów form zajęć umożliwiającym studentom rozwój kompetencji badawczych, oraz z nieuzasadnionym nakładem pracy studenta w ramach seminarium dyplomowego.

Zasady i procedury rekrutacji na ocenianym kierunku zapewniają właściwy dobór studentów na studia 1 i 2 stopnia i nie zawierają przepisów dyskryminujących jakkolwiek grupę kandydatów, opierając się na zasadzie równych szans w podejmowaniu kształcenia. Na kierunku istnieje możliwość potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów po uzyskaniu przez jednostkę pozytywnej oceny programowej na kierunku filologia. W jednostce tylko w założeniu istnieje wielostopniowy system monitorowania postępów w uczeniu się. System ten nie umożliwia skutecznego sprawdzania i oceny stopnia osiągnięcia

zakładanych efektów kształcenia. Szczególne zastrzeżenia budzi weryfikacja efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, w tym na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia nie jest w pełni przejrzysty, rzetelny i porównywalny.

4. Zalecenia

- - dążenie do zgodności między wydziałową polityką zapewniania jakości i koncepcją kształcenia na kierunku
 - rzeczywiste zaangażowanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzenie koncepcji kształcenia na filologii
 - uporządkowanie dokumentacji dot. koncepcji kształcenia na kierunku w formie, na przykład, wystandaryzowanych programów studiów i wykazanie korelacji między misją uczelni, strategią jednostki i koncepcją kształcenia na filologii
 - uwzględnienie, w planach rozwoju kierunku, tendencji zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz rzeczywiste zorientowanie na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy
 - dla studiów 2 stopnia, przyporządkowanie ocenianego kierunku studiów do obszarów kształcenia oraz wskazanie dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowej, do których rzeczywiście odnoszą się zakładane efekty kształcenia
 - dla studiów 1 stopnia, wyodrębnienie efektów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej
 - dla studiów 2 stopnia, udokumentowanie istnienia efektów kierunkowych
 - uzupełnienie programu studiów pod kątem spełnienia wymagań określonych w § 4 ust. 1 pkt 2, 3, 6-10, 12, ust. 2-4, rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów
 - systematyczna aktualizacja literatury przedmiotu i treści kształcenia, również ze względu na zakładany poziom kompetencji językowej
 - wprowadzenie aktywizujących form pracy ze studentami oraz metod kształcenia, które umożliwią studentom 1 stopnia pełniejsze osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dot. przygotowania do prowadzenia badań i podstawowych umiejętności badawczych, a studentom 2 stopnia umożliwią rzeczywisty udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem i w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych
 - urealnienie i uzasadnienie nakładu pracy studenta w ramach seminarium dyplomowego
 - umożliwienie studentom rzeczywistego wyboru seminariów dyplomowych
 - na studiach 1 stopnia, zmiana proporcji form zajęć na rzecz tych, które rozwijają umiejętności badawcze studentów
 - na studiach 2 stopnia, zdecydowana zmiana proporcji form zajęć na rzecz tych, które rozwijają pogłębione umiejętności badawcze studentów
 - wprowadzenie metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia adekwatnych do zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej
 - wprowadzenie przejrzystego, rzetelnego, wiarygodnego i porównywalnego systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

2. Ocena znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w raporcie samooceny (tabela nr 7 wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku studiów) w roku akademickim 2015/2016 Uczelnia zadeklarowała do minimum kadrowego na poziomie studiów pierwszego stopnia jedenastu nauczycieli akademickich, w tym: trzech z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich, tj. profesorów i doktorów habilitowanych oraz osiem osób ze stopniem naukowym doktora. Na poziomie studiów drugiego stopnia Uczelnia zadeklarowała do minimum kadrowego dziesięciu nauczycieli akademickich, w tym: trzech z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich, tj. profesorów i doktorów habilitowanych oraz siedem osób ze stopniem naukowym doktora.

W tezkach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające posiadanie stopni naukowych przez nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego. Uczelnia zaproponowała do minimum kadrowego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a Ustawy. Dla wszystkich nauczycieli zadeklarowanych do minimum kadrowego na poziomie studiów drugiego stopnia Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Analiza obciążenia dydaktycznego pozwala na uznanie, iż wszystkie osoby spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia spełniają warunek zatrudnienia w Uczelni nie krócej niż od początku semestru studiów wynikający z § 13 ust. 1 ww. Rozporządzenia. Żadna z osób

nie przekroczyła limitu minimów kadrowych określonego w art. 112a ust. 1-2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Należy podkreślić, że w raporcie samooceny (informacje uzupełniające do tabeli nr 7) Uczelnia wskazała, że jedna z osób zgłoszonych do minimum kadrowego na rok akademicki 2015/2016 na studiach pierwszego stopnia w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich, z dniem 1 marca 2016 r., zmieniła miejsce zatrudnienia w Uczelni z dodatkowego na podstawowe potencjalnie zasilając minimum kadrowe na studiach drugiego stopnia. Jednocześnie w raporcie samooceny (załącznik nr 2, informacja o jednostkach, kierunkach studiów i poziomach kształcenia, na których nauczyciel akademicki stanowi minimum kadrowe), wskazano, że ww. nauczyciel akademicki do dnia 29 lutego 2016 r. stanowił minimum kadrowe na studiach pierwszego stopnia kierunku filologia na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym UTH w Radomiu, oraz na studiach drugiego stopnia kierunku anglistyka na Wydziale Humanistycznym UMCS w Lublinie, zaś od 1 marca 2016 r. stanowi minimum kadrowe jedynie na studiach pierwszego i drugiego stopnia kierunku filologia w Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym UTH w Radomiu. Należy jednak zaznaczyć, że podczas wizytacji nie przedstawiono Zespołowi Oceniającemu żadnego oświadczenia, z którego wynikałaby zmiana sytuacji ww. nauczyciela akademickiego w odniesieniu do stanowienia minimum kadrowego na wizytowanym kierunku w roku akademickim 2015/2016 jedynie na studiach pierwszego stopnia.

Zgodnie z § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języka angielskiego i niemieckiego stanowi co najmniej dziewięciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej czterech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów. Na podstawie przeprowadzonej analizy należy stwierdzić, że w odniesieniu do studiów drugiego stopnia, na rok akademicki 2015/2016 Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów, w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich, jedynie trzy osoby.

Biorąc pod uwagę tylko i wyłącznie liczbę nauczycieli, należy stwierdzić, że od początku roku akademickiego 2015/2016 wymóg dotyczący minimum kadrowego studiów drugiego stopnia nie był spełniony. Z informacji przekazanych Zespołowi Oceniającemu podczas wizytacji wynika, że Rektor nie wypełnił obowiązku wynikającego z art. 11b ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym tj. nie zawiadomił niezwłocznie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i Polskiej Komisji Akredytacyjnej, o zaprzestaniu spełniania przez podstawową jednostkę organizacyjną warunków do prowadzenia studiów, w tym o zmianach w stanie zatrudnienia wpływających na uprawnienie do prowadzenia studiów.

Według wykazu pracowników i opisu ich dorobku rozkład specjalności rozkłada się jak następuje:

Nauki humanistyczne: Anglistyka, językoznawstwo I stopień: 3 doktorów, 2 doktorów hab., II stopień: 3 doktorów, 1 doktor hab., literaturoznawstwo: I i II stopień: 2 doktorów, 1 prof. dr hab.; Germanistyka: literaturoznawstwo, I stopień, 2 doktorów; Polonistyka: literaturoznawstwo, I i II stopień, 1 doktor hab.;

Nauki społeczne: Pedagogika, II stopień, 1 doktor; Psychologia, I i II stopień 1 doktor

(zapewne omyłkowo w opisie dorobku specjalisty z zakresu pedagogiki przyporządkowano go do nauk humanistycznych).

Na poziomie studiów pierwszego stopnia możliwe jest zaliczenie do minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów: trzech osób w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz ośmiu osób w grupie nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora; na poziomie studiów drugiego stopnia możliwe jest zaliczenie do minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów: trzech osób w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz siedmiu osób w grupie nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora.

Brakuje samodzielnego nauczyciela akademickiego dla filologii germańskiej dla studiów I i II stopnia, co narusza rozporządzenie ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, 15. W przypadku dwóch osób nie dopełniono formalności prawnych. Na studiach II stopnia brak czterech samodzielnych nauczycieli akademickich, co narusza rozporządzenie ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Osoby zaliczone do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarach wiedzy odpowiadającym obszarom kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i społecznych (wskazanych dla wizytowanego kierunku) w zakresie jednej z dyscyplin naukowych do których odnoszą się efekty kształcenia.

Zatem minimum kadrowe nie jest spełnione na poziomie studiów I stopnia dla kierunku filologia związanym z kształceniem w zakresie języka niemieckiego, jak i na poziomie studiów II stopnia. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiadałaby wymogom prawa w przypadku spełnienia wymogów dotyczących minimum kadrowego. Na studiach licencjackich stacjonarnych obecnie jest 260 studentów, niestacjonarnych 69, łącznie 329 studentów, czyli wypada 30 studentów na jednego pracownika. W przypadku studiów II stopnia stacjonarnych obecnie jest 106 studentów, niestacjonarnych 23, łącznie 129 studentów, czyli wypada 14 studentów na jednego pracownika. Liczba nauczycieli akademickich w minimum kadrowym jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.

2.2.

Zarówno dorobek naukowy jak i doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich są ogólnie adekwatne w stosunku do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Występują jednak nieprawidłowości. Po pierwsze, niektórzy pracownicy prowadzą zajęcia spoza swojej specjalności, np. pracownik bez przygotowania językoznawczego prowadzi zajęcia językoznawcze (filologia germańska), pracownik bez przygotowania psycholingwistycznego prowadzi takie zajęcia (filologia angielska), co oznacza, że efekty kształcenia oraz program nie jest w pełni zgodny z kwalifikacjami i kompetencjami kadry. Niektórzy pracownicy, którzy nie są rodzimymi użytkownikami języka ani angielskiego ani polskiego, prowadzą zajęcia z tłumaczeń polsko-angielskich (np. filologia angielska, np. Tłumaczenie tekstów użytkowych – ćwiczenia, Tłumaczenie ustne specjalistyczne – wykład, Tłumaczenie ustne specjalistyczne – ćwiczenia). Niektórzy pracownicy, którzy nie mają ani dorobku naukowego ani praktycznego z tłumaczeń prowadzą takie zajęcia (filologia angielska).

2.3.

W latach 2012-2014 oceniana jednostka, wraz z całym Uniwersytetem, była objęta Programem Naprawczym Uczelni (uchwała Nr 000-9/3/2012 Senatu Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu z dnia 21 września 2012 r.), wobec czego ruch kadrowy był zamrożony, co wpływało na brak zgody na zatrudnianie pracowników poza niezbędne minimum oraz brak jakichkolwiek bodźców finansowych. Mimo tego należy odnotować, że w latach 2011-2015 pięcioro pracowników pomyślnie przeprowadziło przewody doktorskie. Wiąże się to nie tyle z pozytywną motywacją ze strony Uczelni co negatywną: rynek pracy w Radomiu się kurczy, przestały działać liczne kolegia nauczycielskie, na rynku jest wielu przygotowanych filologów, którzy mogą pracować na uczelni. Pracownicy zgłaszali, że w zasadzie nie otrzymują pomocy z uczelni. Pracownik może być zatrudniony, gdy ma stopień doktora, wobec tego uczelnia nie inwestuje w żaden sposób w jego rozwój. Zwraca uwagę spora, jak na stosunki polskie, liczba samodzielnych pracowników nauki wywodzących się z krajów słowiańskich (dwóch) w zakresie filologii angielskiej. Ma to oczywiście dobre strony, jak zapoznanie się z innymi tradycjami badań, jednak według władz dziekańskich jest w dużej mierze wymuszone niechęcią dużych uczelni polskich do współpracy oraz wspomnianym programem naprawczym, za czym szedł brak bodźców zachęcających młodych pracowników nauki, zwłaszcza samodzielnych, do podjęcia zatrudniania na ocenianym kierunku. Wg raportu samooceny ze względu na powyżej opisane czynniki uczelnia ma zamiar stawiać na rozwój własnej kadry, jednak, by taka polityka była realna, powinna iść za tym zdecydowana polityka finansowa (bodźce pozytywne) władz uczelni, które deklarują, że osiągnęły zysk 30 mln za ostatni okres sprawozdawczy, jednak nie były w stanie wskazać ile tego zysku zostanie przekazane na kierunek filologia. Opieranie się na własnych pracownikach to co prawda tradycyjna polityka na uczelniach polskich, jednak w zbyt wielu wypadkach prowadzi do powielania możliwych niewłaściwych wzorców, należy więc zachęcić Uczelnię do podjęcia prób zatrudnienia pracowników z zupełnie innych ośrodków.

2.4.

Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru nauk humanistycznych oraz społecznych, w zakresie nauk humanistycznych to przede wszystkim badania w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, co pokrywa się z prowadzonymi zajęciami i efektami kształcenia. W wyniku parametryzacji wydział otrzymał kategorię B, według władz dziekańskich procentowo w latach 2009-2012 kierunek filologia uzyskał ok. 11% wszystkich punktów (111, gdy pedagogika 759), zaś w latach 2013-2015 filologia uzyskała już 28 % pkt (432,5, gdy pedagogika 830,5). Jest to więc, mierzony parametrami biurokratycznymi, przyrost znaczny, wskazujący na rozwój badań naukowych. Wykazywane publikacje obejmują tematycznie dyscypliny, do których odnoszą się efekty kształcenia.

2.5.

W programach zajęć znajdują się zajęcia wyspecjalizowane o dość dużym zróżnicowaniu, odpowiadające tematyce badań naukowych, prowadzonych na uczelni, takie jak językoznawstwo kognitywne, leksykografia czy translatologia. Rdzeń zajęć pozostaje taki sam jak w innych placówkach filologicznych. Jednostka od roku 2016/2017 ma zamiar uruchomić nową specjalizację, amerykanistyka z translatoryką, co interpretuje jako fakt wykazujący związek badań naukowych z dydaktyką. Jednak jest to związane z zatrudnieniem dodatkowych pracowników, którzy specjalizują się w tych zagadnieniach, przy czym jeden z nich dojeżdża ze Słowacji, trudno więc tu mówić o ustabilizowanej sytuacji; być może w przyszłości faktycznie nastąpi rozwój badań w tych zagadnieniach. Można ogólnie jednak powiedzieć, że rezultaty badań są wykorzystywane w projektowaniu

programu kształcenia.

Przygotowanie studentów do prowadzenia badań można ocenić najlepiej poprzez ocenę pierwszej pracy naukowej, magisterskiej. Ogólnie można stwierdzić, że trudno o jednoznaczną ocenę, ocena zależy w dużej mierze od osoby promotora, oprócz prac (według oceny prac dyplomowych), które wyraźnie wskazują na dobre przygotowanie studenta przez promotora do pracy badawczej są także i takie, które nie spełniają podstawowych wymogów. Prace magisterskie jednak wskazują wyraźnie na powiązanie kształcenia na badania naukowe, prowadzone przez pracowników.

3. Uzasadnienie

Jednostka w czasie wizyty ZO nie spełniała wymagań minimum kadrowego na II stopniu studiów dla filologii angielskiej, nie spełniała także kryteriów prowadzenia studiów I stopnia i II stopnia z filologii germańskiej. Zauważono nieprawidłową (niezgodną z kwalifikacjami lub prowadzonymi badaniami naukowymi) obsadę zajęć dydaktycznych. Ze względu na zatrudnienie emerytowanych samodzielnych pracowników oraz samodzielnych pracowników spoza Polski ZO sądzi, że polityka kadrowa nie gwarantuje stabilności kadry naukowo-dydaktycznej.

4. Zalecenia

- Niezwłoczne uzupełnienie minimum kadrowego dla filologii angielskiej, studia 2. Stopnia oraz filologii germańskiej studia 1. Stopnia
- Dbłość o właściwą obsadę zajęć dydaktycznych

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1, Ocena: **znacząco**.

2, Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Jednostka nie wykazała, aby współpracowała z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w celu zapewnienia udziału przedstawicieli swego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, ich weryfikacji i ocenie stopnia realizacji. Jednostka prowadzi taką współpracę jedynie w zakresie organizacji praktyk zawodowych, kooperując ze szkołami w regionie (specjalizacja nauczycielska) i innymi. Można jednak wykazać współpracę w zakresie weryfikacji efektów uzyskiwanych na praktykach, ponieważ zaliczenia dokonuje przedstawiciel instytucji w której praktyka się odbywa. Opracowano także nową specjalność (opis w kryterium 6), co oznacza także opracowanie efektów nauczania, we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Dostępny jest wykaz takich instytucji na stronie internetowej ocenianej jednostki. Jednostka ma podpisane umowy zarówno wieloletnie (ze szkołami) jak i jednorazowe na odbywanie praktyk. Uczelnia ma podjętą współpracę z dużymi firmami inwestującymi w regionie, jednak stopień zaangażowania kierunku filologia w tej współpracy jest niewielki.

3.2.

W ramach kierunku filologia nie prowadzi się studiów we współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

3. Uzasadnienie

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczy jedynie praktyk zawodowych. Ponadto jednostka nie współpracuje w zalecanym zakresie z otoczeniem społecznym, gospodarczymi kulturalnym.

3. Zalecenia

Należy podjąć działania w celu podjęcia współpracy z podmiotami zewnętrznymi w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji,

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

4. Ocena: **znacząco**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Jednostka podała dokładne dane w odniesieniu do infrastruktury dla całego uniwersytetu, nie przedstawiła, mimo prośby, danych dotyczących infrastruktury ocenianego kierunku. Z wizyty ZO wynika jednak, że jednostka dysponuje bardzo dobrymi warunkami do prowadzenia działalności dydaktycznej; takie są wnioski z oględzin budynku i sal, w jakich odbywają się zajęcia, jak i analizy harmonogramu zajęć. Wydział Filologiczno-Pedagogiczny UTH w Radomiu, w ramach którego są prowadzone studia na kierunku *filologia*, posiada bazę dydaktyczną, na którą składają się: Aula Główna, która może być podzielona na trzy mniejsze: dwie po 150 miejsc i jedną na 300 miejsc oraz Budynek Główny, w którym znajduje się 7 sal wykładowych oraz 22 sale ćwiczeniowe. Każda z sal wykładowych wyposażona jest w klimatyzację, wideoprojektor, komputer, ekran

i nagłośnienie. Większość sal ćwiczeniowych jest wyposażona w stacjonarne lub przenośne środki audiowizualne tj. projekторы, magnetofony, głośniki. W budynku Wydziału znajdują się 3 laboratoria: Laboratorium Językowe, Laboratorium Językowo-Informatyczne oraz Laboratorium Zastosowań Informatyki, składające się z pięciu pracowni wyposażonych w komputery z oprogramowaniem i stałym łączem internetowym, projektor multimedialny, ekran. Zarówno budynek główny, jak i Aula Główna przystosowane są w pełni dla osób niepełnosprawnych. Przystosowanie to stanowią podjazdy na zewnątrz i wewnątrz budynku, dostępne windy i odpowiednio przystosowane drzwi dla wózków osób niepełnosprawnych. Sale, w których odbywają się zajęcia są w opinii studentów właściwie wyposażone i umożliwiają odpowiednią realizację programu kształcenia. Jedyną niedogodność stanowi oddalenie przestrzenne sal dla prowadzenia zajęć niefilologicznych. Zarówno w raporcie samooceny jak i w rozmowach w trakcie wizyty zgłaszano, że oceniany kierunek powinien mieć własną siedzibę. Władze uczelni potwierdziły, że od dłuższego czasu planuje się budowę nowego budynku dla Wydziału. Jednocześnie jednak stwierdza się, że występują nadwyżki lokalowe na innych wydziałach (uczelnia miała 29000 studentów, ogólnie obecnie jest ich 7500), można więc sądzić, że w celu efektywniejszego wykorzystania funduszy publicznych wszelkie problemy ocenianego kierunku mogą zostać rozwiązane przez racjonalną gospodarkę zasobami lokalowymi w skali całej uczelni.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci ocenianego kierunku wyrazili pozytywne opinie w zakresie oceny infrastruktury dydaktycznej Uczelni.

4.2.

Jednostka ma własną bibliotekę w odrębnym budynku. Warunki infrastrukturalne są znakomite, w bibliotece jest wiele pomieszczeń służących jako czytelnie ogólne i wyspecjalizowane, wyposażone w sprzęt komputerowy i audiowizualny. Studenci mają również do dyspozycji Bibliotekę Główną, w której zlokalizowane są czytelnia książek i czasopism, czytelnia internetowa, czytelnia baz danych, czytelnia zbiorów specjalnych, czytelnia profesorska oraz 6 pomieszczeń przeznaczonych do cichej nauki. Godziny otwarcia czytelnia i wypożyczalni są dostosowane do potrzeb studentów, również studiujących w trybie niestacjonarnym. Ogółem w czytelniach jest 265 miejsc. Zbiory biblioteczne liczą ponad 170.000 woluminów druków zwartych, 500 tytułów czasopism i 150.000 zbiorów specjalnych. Nie podano dokładnie jaka część tych zasobów służy kierunkowi filologia. W bibliotece znajduje się jeszcze 4000 druków zwartych z likwidowanych kolegów językowych w regionie, czyli księgozbiór specjalistyczny dla kierunku filologia. Zbiory te nie są jeszcze skatalogowane. Pracownicy kierunku filologia zgłaszają potrzebę wyposażenia obecnej siedziby kierunku w czytelnia podręczną.

Biblioteka jednak nie ma pozycji przewidzianych opisami zajęć, np., na 3 pozycje literatury zajęć *Tłumaczenia pisemne ogólne* w bibliotece nie ma żadnej, na 5 pozycji literatury obowiązkowej zajęć *Historia języka angielskiego* nie ma żadnej, *Historia literatury angielskiej* 3 podręczniki i antologie nie ma żadnej. Mimo to w opinii studentów zbiory biblioteczne odpowiadają potrzebom prowadzenia procesu kształcenia na kierunku *filologia*, poprzez dostępność literatury obowiązkowej i zalecanej przez nauczycieli akademickich.

4.3.

Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

Jednostka ma dobre warunki infrastrukturalne.

Biblioteka ma doskonałe warunki infrastrukturalne, Zespół oceniający stwierdził, iż w bibliotece istnieją poważne braki w zakresie zalecanej literatury dla kierunku filologia.

4. Zalecenia

Należy pilnie uzupełnić zasoby biblioteczne w celu właściwego prowadzenia procesu kształcenia na kierunku filologia.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową

i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1

Wydział Filologiczno-Pedagogiczny zapewnia wsparcie w zakresie opieki dydaktycznej poprzez ustalenie cotygodniowych dyżurów nauczycieli akademickich w celu usprawnienia procesu kształcenia. Harmonogram konsultacji jest podawany do wiadomości studentów na początku semestru. Studenci mają zapewnioną możliwość kontaktu także drogą elektroniczną, co w ocenie studentów znacznie usprawnia jego przebieg. Kierownik Katedry powołuje spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale, opiekunów poszczególnych lat studiów i ustala szczegółowy zakres ich obowiązków, do których należy w szczególności: przekazywanie studentom podstawowych wiadomości o toku studiów, obowiązujących w Uczelni przepisach, współdziałanie ze starostą roku oraz organizacjami studenckimi działającymi w Uczelni. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wyrazili pozytywne opinie dotyczące opieki naukowej ze strony nauczycieli akademickich, którzy udostępniają studentom dodatkowe materiały dydaktyczne w celu przygotowania do zajęć, a także uzupełnienia lub usystematyzowania treści omawianych na ćwiczeniach i wykładach. Studenci pozytywnie ocenili realizację seminarium dyplomowego podczas którego przygotowują prace licencjacką lub magisterską. Wybór tematu pracy oraz współpracę z opiekunem podczas jej przygotowania studenci ocenili jako realizowaną w odpowiedni sposób. Dodatkowym elementem wsparcia dydaktycznego ze strony Wydziału jest zapewnienie warunków do działania kół naukowych. Przyznawanie pomocy materialnej odbywa się na podstawie „Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania

świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Politechniki Radomskiej im. Kazimierza Pułaskiego”, wprowadzonego Zarządzeniem R-39/2011 Rektora Politechniki Radomskiej im. Kazimierza Pułaskiego z dnia 23 września 2011 roku oraz Zarządzeniem R-49/2015 z dnia 04 grudnia 2015 roku. Regulamin uwzględnia wszystkie świadczenia pomocy materialnej określone w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przeprowadzona analiza wymienionych przepisów Regulaminu sugeruje, iż nie zostały one w wystarczającym stopniu dostosowane do ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, w zakresie zmian dotyczących spraw socjalnych m.in. zmiany w ustalaniu dochodu przy stypendium socjalnym oraz możliwości uzyskania stypendium rektora przez studentów pierwszego roku studiów. Być może Uczelnia zechce zweryfikować zgodność omawianych przepisów z regulacjami prawnymi. Studenci stanowią większość składu komisji zajmujących się przyznawaniem pomocy materialnej.

5.2

Studenci kierunku *filologia* mogą uczestniczyć w programach międzynarodowych na ogólnych zasadach obowiązujących w Uczelni. Studenci mogą wyjeżdżać w ramach 10 umów dotyczących Programu ERASMUS+, zawartych przez Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny z uczelniami partnerskimi z Włoch, Hiszpanii, Chorwacji, Czech, Słowacji, Turcji, Portugalii i Niemiec. W latach 2012-15 na studia częściowe w ramach programów: Erasmus, Erasmus+ i International Class wyjechało 22 studentów kierunku filologia, w szczególności należy podkreślić wzrost liczby studentów biorących udział w wymianach w roku akademickim 2015/16, w programie Erasmus+ uczestniczyło 14 studentów ocenianego kierunku. Nie odnotowuje się natomiast udziału studentów przyjeżdżających w latach 2012-2015. Zdaniem studentów w programie studiów nie występują ograniczenia, które uniemożliwiałyby uczestnictwo w wymianach zainteresowanym studentom, spełniającym odpowiednie kryteria. Ponadto wszystkie przedmioty na kierunku filologia, oprócz specjalizacyjnych, są prowadzone w języku obcym, co bezpośrednio wpływa na aspekt umiędzynarodowienia procesu kształcenia pod kątem przygotowania studentów do udziału w wymianach. Wszelkie informacje dotyczące oferty dla studentów wyjeżdżających oraz przyjeżdżających znajdują się na stronie Uczelni, w module dotyczących wymian zagranicznych i są na bieżąco aktualizowane, studenci pozytywnie ocenili powszechność dostępu do informacji w tym zakresie. Wydział stworzył warunki umożliwiające udział studentów w międzynarodowych programach wymian.

5.3

Wydział Filologiczno-Pedagogiczny współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców. Na kierunku *filologia* współpraca dotyczy głównie organizowania praktyk studenckich w szkołach oraz praktyk zawodowych w biurach tłumaczeń lub przedsiębiorstwach lokalnych na zasadzie porozumienia studenta z wybranym ośrodkiem. Na Wydziale funkcjonują dwa koła naukowe skupiające studentów kierunku *filologia*: Koło Naukowe Anglistów oraz Koło Naukowe Germanistów G-ERM. W ramach poszerzania wiedzy i umiejętności członkowie Koła Naukowego Anglistów organizowali spotkania, wykłady oraz spotkania dyskusyjne o

charakterze naukowo-dydaktycznym. Koło nawiązało również współpracę z American Corner Radom. Działalność Koła Naukowego Germanistów obejmowała w ostatnich latach organizację prelekcji z zaproszonymi tłumaczami języka niemieckiego, debat filmowych oraz spotkań integrujących członków koła. Podejmowane prace kół naukowych ma na celu integrację środowiska akademickiego oraz rozszerzanie wiedzy na temat kultury i języka angielskiego i niemieckiego. Studenci cenią sobie możliwość podejmowania aktywności w ramach funkcjonowania tych organizacji studenckich, podkreślając jednocześnie duże wsparcie ze strony opiekunów sprawujących opiekę merytoryczną. Zauważyć należy, że organizowane dotychczas przedsięwzięcia były podyktowane zainteresowaniami studentów oraz wyznaczonymi przez nich kierunkami działań. Natomiast aktywność naukowa studentów dotycząca prac naukowych lub badawczych jest niewielka, ograniczała się do zorganizowanej w bieżącym roku akademickim Konferencji Koła Naukowego Anglistów we współpracy z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które prowadzi doradztwo zawodowe, organizuje szkolenia i kursy oraz spotkania w ramach Warsztatów Przedsiębiorczości oraz Targów Pracy. Biuro gromadzi i udostępnia oferty pracy, praktyk i staży zawodowych, jednak z przeprowadzonej analizy można zaobserwować, iż skierowane są one głównie do studentów kierunków technicznych. Dostęp do bazy ofert oraz organizowanych inicjatyw jest dostępny dla studentów poprzez stronę internetową.

5.4

Zadania związane z opieką naukową, dydaktyczną i materialną dla studentów niepełnosprawnych realizuje Dział Spraw Studenckich, będący ogólnouczelnianą jednostką. Z przeprowadzonych przez Zespół Oceniający PKA rozmów wynika iż, w Uczelni nie funkcjonuje ogólnie przyjęty, sformalizowany system pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, pomoc udzielana jest za każdym razem w sposób indywidualny dostosowany do potrzeb studenta. Osoby niepełnosprawne mogą korzystać ze wszystkich przewidzianych w Regulaminie studiów form indywidualnego procesu kształcenia, a w szczególności z Indywidualnej Organizacji Studiów. Uczelnia stwarza możliwość dostosowania formy zaliczeń, kolokwii i egzaminów oraz czasu ich trwania do indywidualnych możliwości studentów niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne mogą również korzystać z systemu pomocy materialnej dla studentów, udzielanej w formie stypendiów specjalnych zgodnie z obowiązującym „Regulaminem ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Politechniki Radomskiej im. Kazimierza Pułaskiego”. Uczelnia stwarza również możliwości kształcenia studentom niepełnosprawnym poprzez dostosowanie infrastruktury dydaktycznej do ich potrzeb.

5.5

Wydział Filologiczno-Pedagogiczny zapewnia kompetentną obsługę administracyjną studentów, dzięki funkcjonowaniu Biura Obsługi Studenta. W Biurze studenci mogą uzyskać informacje związane z organizacją i realizacją procesu kształcenia, godziny pracy dostosowane są do potrzeb studentów. Na Uczelni wdrożony został system elektroniczny Wirtualna Uczelnia, za pomocą którego studenci mają możliwość m.in. przejrzania swoich

ocen, kontaktu mailowego z prowadzącymi zajęcia. Studenci wyrazili pozytywne opinie dotyczące obsługi administracyjnej w zakresie możliwości uzyskania kompleksowych i wyczerpujących informacji związanych z tokiem studiów. Zauważyć jednak należy, że pomimo szeregu informacji udzielanych studentom związanych z tokiem studiów, studenci nie posiadają stałego dostępu do sylabusów przedmiotowych, co wynika z przyjętej zasady nie publikowania ich na stronie internetowej, nie są one również udostępniane w systemie Wirtualna Uczelnia, mimo iż dostęp do platformy możliwy jest dopiero po zalogowaniu się na indywidualne konto. Wobec powyższego nie można uznać, że studenci mają zapewniony dostęp do informacji o programie kształcenia, gdyż studenci mają wgląd jedynie do programu studiów zawierającego wykaz przedmiotów, natomiast opis zakładanych efektów kształcenia nie jest w pełni upowszechniany. Na stronie internetowej znajduje się jedynie lakoniczny opis sylwetki absolwenta. Co prawda, jak zostało wspomniane we wcześniejszej części raportu sylabusy przedmiotów przez niektórych nauczycieli akademickich są udostępniane na pierwszych zajęciach poprzez przekazania ich w formie papierowej lub przesłanie drogą elektroniczną, jednak odbywa się to w trakcie realizacji procesu kształcenia, natomiast student rozpoczynający studia na pierwszym roku nie ma pełnego dostępu do informacji w tym zakresie.

3. Uzasadnienie

Obowiązujący system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej, zapewnia studentom kierunku *filologia* rozwój naukowy, społeczny i zawodowy. Jednostka stwarza odpowiednie wsparcie studentom niepełnosprawnym. Zapewniana obsługa administracyjna funkcjonuje na dobrym poziomie. Studenci mogą również uczestniczyć w programach wymian międzynarodowych w ramach podpisanych porozumień o współpracy z innymi uczelniami.

4. Zalecenia

Należy zweryfikować, czy przepisy Regulaminu pomocy materialnej w zakresie m.in. zmiany w ustalaniu dochodu przy stypendium socjalnym oraz możliwości uzyskania stypendium rektora przez studentów pierwszego roku studiów są zgodne z nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wprowadzonej na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw. Zalecane jest wprowadzenie odpowiedniego narzędzia umożliwiającego studentom stały dostęp do wszystkich sylabusów przedmiotowych od początku toku studiów i poprzez cały okres jego trwania.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich

rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia
i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów
w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach
6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

5. Ocena **znacząco**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

6.1.

Polityka jakości realizowana w Jednostce jest częścią Strategii jej rozwoju na lata 2015-2020. Cele jakościowe zostały wyrażone również w aktach wewnętrznych określających Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, który na poziomie ogólnouczelnianym jest uregulowany uchwałą nr 000-7/4/2014 Senatu Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu z dnia 22 września 2014 r. na poziomie Jednostki zaś uchwałą Rady Wydziału nr V/12/02/2015 z dnia 12 lutego 2015 r. Główne cele Wydziałowego Systemu to:

6. stałe monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia na Wydziale,
7. doskonalenie warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego, poprzez wdrażanie uczelnianych procedur oraz opracowanie i wdrażanie wydziałowych procedur zapewniania jakości kształcenia na Wydziale,
8. tworzenie jednoznacznych procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów studiów uwzględniających systemy stosowane w innych krajach (szczególnie w krajach Unii Europejskiej),
9. zwiększenie mobilności studentów i pracowników w kraju i za granicą,
10. zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o procesie kształcenia,
11. silne i dobrze ułożone związki z regionem.

Analiza wewnętrznych regulacji Uczelni wskazuje na znaczącą decentralizację zadań i odpowiedzialności w odniesieniu do systemowego zapewniania jakości. Poszczególne Jednostki prowadzą w tym względzie samodzielne działania, mając dość dużą autonomię decyzyjną oraz organizacyjną, co jest uzasadnione potrzebą uwzględnienia ich specyfiki, w tym prowadzonych kierunków studiów. Znacząca część odpowiedzialności za opracowanie i wdrożenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości spoczywa więc

na władzach Wydziału. Wydziałowy Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, rozumiany jako zbiór procedur mających na celu realizację długofalowej polityki jakości, został opracowany przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i zaakceptowany uchwałą Rady Wydziału z dnia 12 lutego 2015 r. przy czym należy podkreślić, że część działań projakościowych realizowano przed tą datą. Były to np. hospitacje, ankietyzacja prowadzona wśród studentów. Struktura kompetencji i podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością kształcenia na Wydziale nawiązuje do wytycznych zawartych w Uczelnianym Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia, w którym wyodrębniono m.in. takie podmioty, jak: Wydziałowy Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Kierunkowa Komisja ds. Oceny Efektów Kształcenia, a także wskazano zakres ich kompetencji. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami do zadań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należy:

12. opracowanie i modyfikacja Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, z uwzględnieniem polityki jakości wydziału, jego misji i strategii w zakresie kształcenia,
13. wdrażanie uczelnianych procedur w zakresie jakości kształcenia,
14. opracowanie i wdrażanie wydziałowych procedur zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia,
15. monitorowanie i ocena mobilności studentów i pracowników wydziału we współpracy z wydziałowym koordynatorem programu Erasmus +,
16. monitorowanie warunków realizacji procesu kształcenia,
17. gromadzenie informacji dotyczących funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale,
18. przedstawianie Dziekanowi oraz Radzie Wydziału wniosków, rekomendacji i zaleceń w zakresie poprawy jakości kształcenia.

W celu wdrożenia uczelnianych procedur dotyczących jakości kształcenia WZJK podejmuje następujące działania:

19. opracowuje wyniki badań ankietowych jakości zajęć dydaktycznych i przeprowadza ankietyzację uzupełniającą,
20. monitoruje proces hospitacji osób prowadzących zajęcia,
21. analizuje opinie absolwentów dotyczące programu kształcenia, organizacji toku studiów i obsługi administracyjnej.

Na podstawie analizy struktury organizacyjnej WSZJK, należy stwierdzić, że obejmuje odpowiednie podmioty, które mają wpływ na doskonalenie procesu kształcenia w odniesieniu do wizytowanego kierunku.

6.1.1.

Procedury dotyczące projektowania efektów kształcenia zostały określone w stosownych uchwałach Senatu i zgodnie z nimi przygotowywane są programy kształcenia dla nowych kierunków. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami w przypadku nowych kierunków studiów powoływane są Zespoły Programowe, które we współpracy z Kierownikami Katedr opracowują i następnie zgłaszają odpowiednie propozycje na posiedzeniu Rady Wydziału. Program studiów jest opiniowany przez samorząd studencki. Ponadto przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej jako członkowie Rady Wydziału oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia mogą wyrażać swoje opinie i uczestniczyć w podejmowaniu decyzji. W odniesieniu do wpływu na proces kształcenia interesariuszy zewnętrznych, podczas spotkań z ZO, przedstawiciele Jednostki wskazywali na podpisane umowy o współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym: Zespołem Szkół w Skaryszewie, Publicznym Gimnazjum nr 6 w Radomiu, Amerykańskim Centrum Kultury i Informacji *American Corner*, biurem tłumaczeniowym *Demeter*, Ośrodkiem

Kultury i Sztuki *Resursa Obywatelska*. Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Jednostkę w toku wizytacji, należy stwierdzić, że opinie przedstawicieli ww. instytucji zostały wykorzystane w procesie projektowania programu studiów nowego modułu obieralnego w ramach specjalności filologia angielska (*Amerykanistyka z Translatoryką*), którego uruchomienie planowane jest w roku akademickim 2016/2017. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia zakłada cykliczne przeglądy programów kształcenia, które - dokonywane są każdego roku. Wszelkie zmiany w programach kształcenia zatwierdza Rada Wydziału. Zakres modyfikacji będących wynikiem dotychczas prowadzonych działań obejmuje korektę oferty procesu kształcenia na studiach pierwszego stopnia w ramach specjalności filologia angielska (wprowadzenie modułu obieralnego *Amerykanistyka z Translatoryką*, rezygnacja z modułu obieralnego *Turystycznego*).

Komisjami związanymi z zapewnianiem jakości kształcenia na Wydziale są: Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Kierunkowe Komisje ds. Oceny Efektów Kształcenia. W składzie komisji zajmujących się zapewnianiem jakości kształcenia zostali powołani przedstawiciele studentów, brak jest jednak informacji o aktywnym członkostwie studentów w tych gremiach. Przeprowadzona przez Zespół Oceniający PKA analiza składu Rady Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego, na podstawie przedstawionych list obecności, pozwala stwierdzić, że został spełniony obowiązek minimalnego udziału studentów i doktorantów na poziomie co najmniej 20% ogólnego składu rady podstawowej jednostki organizacyjnej Uczelni, określony w art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Jednak, jak wynika z przedstawionych protokołów posiedzeń w bieżącym roku akademickim w okresie październik 2015 – luty 2016 istniał wakat w powołaniu przedstawicieli studentów do Rady Wydziału, co wynika z braku wskazania osób delegowanych przez Samorząd Studentów. Stan, w którym przez tak długi czas studenci nie posiadają swojej reprezentacji w składzie podstawowej jednostki organizacyjnej, należy uznać za rażące zaniedbanie ze strony Samorządu Studentów.

6.1.2.

System oceny efektów kształcenia, w tym monitorowania stopnia ich osiągnięcia, został określony uchwałą Rady Wydziału nr V/12/02/2015 z dnia 12 lutego 2015 r. Zgodnie z przyjętymi założeniami powołana została Kierunkowa Komisja ds. Oceny Efektów Kształcenia, a jej zadania w zakresie ewaluacji obejmują: analizę realizacji celów programów kształcenia, badanie jakości prac dyplomowych i ich adekwatności do programów studiów i zamierzonych efektów kształcenia, analizę organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego oraz analizę wyników nauczania (statystykę ocen). Wnioski z prowadzonych działań Kierunkowa Komisja ds. Oceny Efektów Kształcenia opracowuje i przedstawia, w postaci rocznego raportu, Dziekanowi Wydziału oraz Wydziałowemu Pełnomocnikowi ds. Jakości Kształcenia.

W ramach szczegółowej procedury analizy wyników nauczania (statystyka ocen), po zakończeniu sesji egzaminacyjnej, nauczyciel akademicki drukuje z systemu e -Uniwersytet raport, pokazujący rozkład ocen uzyskanych przez studentów z poszczególnych przedmiotów (modułów), prowadzonych przez nauczyciela w danym semestrze. W ramach samooceny na wydruku raportu prowadzący zajęcia może dokonać odręcznego wpisu zawierającego uwagi i propozycje zmian w zakresie: przedstawianego w ramach przedmiotu materiału, form i sposobów prowadzenia zajęć oraz form zaliczenia przedmiotu. Brak ww. adnotacji oznacza, że prowadzący zajęcia nie widzi konieczności dokonywania zmian.

Dodatkowo nauczyciele akademicki wypełniają indywidualny semestralny protokół oceny efektów kształcenia, w którym wskazują m.in. formy realizacji prowadzonych przez siebie zajęć oraz metody weryfikacji efektów kształcenia. Arkusz przewiduje również możliwość sformułowania ewentualnych uwag, propozycji zmian i działań doskonalących dotyczących osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia, przydatności stosowanych form realizacji zajęć, skuteczności metod weryfikacji efektów kształcenia. W toku wizytacji ZO zapoznał się ze stosowaną dokumentacją odnoszącą się do ww. rozwiązań. Należy stwierdzić, że są one wykorzystywane do formułowania wniosków i działań doskonalących, np. na podstawie analizy statystyki ocen oraz indywidualnych semestralnych protokołów oceny efektów kształcenia wypełnianych przez nauczycieli akademickich stwierdzono, że większość studentów osiąga dobre i bardzo dobre wyniki, bez większych różnic ze względu na formę studiów. Podkreślono jednak, że w przypadku specjalności filologia angielska dominują oceny dobre i dostateczne, wskazując, że przyczyną takiego stanu rzeczy może być m.in. duża liczebność grup. Zauważono również, że na specjalności filologia germańska, gdzie praca odbywa się w małych grupach prawie wszyscy studenci osiągają średnią powyżej 4,5. W związku z powyższym, przy uwzględnieniu sugestii sformułowanych przez część nauczycieli akademickich, zalecono zwiększenie liczby grup na filologii angielskiej, co jednocześnie spowoduje zmniejszenie liczby studentów w każdej z nich.

Podczas wizytacji ZO zapoznał się z dokumentacją wypełnianą cosemestralnie przez nauczycieli akademickich. Wątpliwości budzą przypadki, gdy oceny wskazują, że wystąpiły trudności z osiągnięciem zakładanych efektów kształcenia a jednocześnie nauczyciele nie wskazują o jakie efekty chodzi, a także co jest prawdopodobną przyczyną trudności. Z punktu widzenia ZO, aby zwiększyć przydatność omawianych narzędzi, procedura powinna przewidywać w takim przypadku konieczność wskazania efektów kształcenia, których osiągnięcie sprawiło studentom najwięcej trudności oraz prawdopodobnych przyczyn takiego stanu rzeczy i sugerowanych zmian (w przypadku, gdy wskazana przez nauczyciela przyczyna uzasadnia podjęcie jakichś działań). Powyższe rozwiązanie wydaje się bardzo istotne w kontekście zorientowania prowadzonych przez Jednostkę działań na bardziej szczegółową analizę założonych efektów kształcenia w celu doskonalenia stopnia ich osiągania.

W celu monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wdrożono następujące procedury wraz ze zmianami: Szczegółowa procedura analizy realizacji celów programu kształcenia (dla zajęć dydaktycznych), Szczegółowa procedura badania jakości prac dyplomowych i ich adekwatności do programów studiów i zamierzonych efektów kształcenia. Studenci nie są bezpośrednio włączani w funkcjonowanie tych procedur.

6.1.3.

Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć opiera się na rozwiązaniach określonych w regulacjach wewnętrznych (Regulaminie Studiów, dokumentacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, zasadach dyplomowania, zasadach odbywania praktyk zawodowych). Podstawowe obowiązki nauczyciela akademickiego w zakresie realizacji, weryfikacji i dokumentowania efektów kształcenia określa procedura postępowania weryfikującego efekty kształcenia oraz dokumentowania weryfikacji efektów kształcenia. Zgodnie z przyjętymi założeniami osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia określonych w sylabusie przedmiotu (modułu) jest dokumentowane w sposób właściwy dla metody weryfikacji efektów kształcenia, archiwizowane są zatem np. pisemne prace egzaminacyjne studentów, szczegółowe protokoły egzaminu ustnego, wykonane projekty. W związku z powyższym można stwierdzić, że opracowano rozwiązania, które umożliwiają podjęcie

działań związanych z monitorowaniem metod weryfikacji *ex post*. W ograniczonym zakresie monitorowanie metod weryfikacji efektów kształcenia jest prowadzone w ramach analizy indywidualnych protokołów oceny efektów kształcenia, w których nauczyciele wskazują m.in. jakie metody zastosowali. Wskazuje na to sugestia sformułowana w sprawozdaniu Komisji ds. Oceny Efektów Kształcenia dotycząca potrzeby zmian metod weryfikacji efektów kształcenia na bardziej praktyczne. W toku wizytacji ZO ustalił jednak, że dotychczas nie opracowano postępowania związanego z pogłębionym monitorowaniem tego obszaru np. w formie analizy prac etapowych lub pytań egzaminacyjnych w kontekście trafności ich doboru w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia. Z punktu widzenia ZO wdrożenie takich rozwiązań wydaje się istotne, szczególnie w odniesieniu do mechanizmów WSZJK dotyczących monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, których ważnym elementem jest analiza uzyskiwanych przez studentów ocen.

Pozytywnie należy ocenić określenie w ramach procedury podstawowego zbioru metod weryfikacji efektów kształcenia, np. egzamin pisemny, egzamin ustny, projekt, esej, prezentacja. Dodatkowo w wewnętrznych regulacjach wskazano, że nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne jest zobowiązany do realizacji przedmiotu zgodnie z treścią sylabusu. ZO zwraca jednak uwagę na przypadki sylabusów, w których zamieszczono jedynie informacje o tym, że przedmiot kończy się egzaminem, zaliczeniem, zaliczeniem z oceną. Należy podkreślić, że w ramach prowadzonych przez Jednostkę przeglądów sylabusów ww. problem przypadków braku określenia metod weryfikacji efektów kształcenia nie został zdiagnozowany i wyeliminowany. Podczas wizytacji przedstawiciele Jednostki wyrazili opinię, że powodem braku w niektórych sylabusach informacji o metodach weryfikacji efektów kształcenia może być niewystarczająca świadomość części nauczycieli akademickich, a w konsekwencji przeświadczenie o potrzebie wskazania jedynie czy zajęcia kończą się egzaminem, zaliczeniem czy też zaliczeniem z oceną. W związku z powyższym bardzo istotne wydaje się zorganizowanie dla nauczycieli akademickich spotkania o charakterze seminaryjno-szkoleniowym, podczas którego szczegółowo wyjaśnione zostaną zagadnienia związane z weryfikacją efektów kształcenia.

Procedura antyplagiatowa została wprowadzona zarządzeniem nr R 6/2016 Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu z dnia 30 marca 2016 r. W celu przeciwdziałaniu naruszeniu praw autorskich i nieuprawnionemu wykorzystywaniu cudzej własności intelektualnej, począwszy od bieżącego roku akademickiego, wszystkie prace dyplomowe będą weryfikowane programem antyplagiatowym. Studenci nie są bezpośrednio włączani w funkcjonowanie tych procedur.

6.1.4.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się reguluje uchwała nr 000-6/8/2015 Senatu z dnia 25 czerwca 2015 r. Analiza ww. aktu prawnego wykazała, że przyjęte zasady są zgodne z ogólnymi wytycznymi zawartymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. ZO zwraca uwagę, że dotychczas tematyka potwierdzania efektów uczenia się nie została w Uczelni objęta działaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

6.1.5.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie samooceny monitorowaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier. Przedstawiciele Uczelni podpisali deklarację udziału w projekcie w zakresie testowania wstępnej wersji produktu finalnego

w ramach projektu *PI- Czas na Zmianę e-platforma jako narzędzie pozwalające na dostosowanie uczelniom swojej oferty edukacyjnej do oczekiwań rynku pracy*. Zgodnie z uzyskanymi informacjami dotychczasowe próby monitorowania losów zawodowych absolwentów za pośrednictwem platformy elektronicznej, nie przyniosły oczekiwanych rezultatów ze względu na bardzo niski odsetek zwrotu wypełnionych kwestionariuszy ankietowych.

Dodatkowo w roku akademickim 2014/2015 Wydział przeprowadził wśród absolwentów proces ankietyzacji wynikający z procedury określonej uchwałą nr 000-7/4/2014 Senatu Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu z dnia 22 września 2014 r. Za pośrednictwem ankiety absolwent ma możliwość oceny m.in. zrealizowanych zajęć dydaktycznych, programu studiów w kontekście jego adekwatności do oczekiwań rynku pracy. Z punktu widzenia ZO błędem metodologicznym sposobu przeprowadzenia badania oraz w konsekwencji opracowania jego wyników jest brak wyodrębnienia opinii absolwentów z podziałem na ukończony kierunek studiów.

Podsumowując, przeprowadzone dotychczas wśród absolwentów badania nie zostały wykorzystane do oceny przydatności na rynku pracy efektów kształcenia osiągniętych na kierunku filologia. Możliwe jest jednak uzyskanie informacji odnoszących się do poszczególnych kierunków studiów, co mogłoby przynieść istotne informacje dla doskonalenia programu kształcenia, jak również wzmocniłoby celowość przeprowadzania takich badań.

6.1.6.

W odniesieniu do wizytowanego kierunku realizowanych jest kilka procedur służących ocenie kadry prowadzącej proces kształcenia. Należą do nich: procedura ankietowego badania opinii studentów nt. nauczycieli akademickich, hospitacje, a także procedura okresowej oceny nauczycieli akademickich. Dokonana przez ZO analiza właściwych procedur, uwzględniająca cykliczność oraz stosowane kryteria, pozwala na pozytywną ocenę realizowanych działań. Wydział przeprowadza regularną analizę otrzymywanych wyników i w razie konieczności podejmuje stosowne działania naprawcze, np. rozmowy ze słabiej ocenionymi pracownikami czy hospitacje. W Jednostce obowiązuje procedura obsady zajęć i organizacji systemu kształcenia, w której określono następujące kryteria obsady zajęć dydaktycznych: wykształcenie kierunkowe/obszarowe, dorobek naukowy, dorobek badawczy oraz osiągnięcia dydaktyczne. Uczelnia wspiera rozwój kadry naukowo-dydaktycznej poprzez finansowanie udziału w konferencjach naukowych, wsparcie przy publikowaniu monografii i artykułów naukowych, umożliwienie aktywnego udziału w badaniach prowadzonych na Wydziale, stypendia zagraniczne. Odnosząc się do polityki kadrowej, należy podkreślić, że Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje analizę minimum kadrowego. Uwzględniając jednak zakres formalnych uchybień stwierdzonych w zakresie obsady minimum kadrowego wizytowanego kierunku (analizy dokonano w kryterium 2 niniejszego raportu), można stwierdzić, że Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia nie jest w tym zakresie w pełni skuteczny.

W odniesieniu do wizytowanego kierunku nie stwierdzono usystematyzowanych działań dotyczących monitorowania kadry wspierającej proces kształcenia. Należy jednak podkreślić, że w roku akademickim 2014/2015 Wydział przeprowadził wśród absolwentów badanie ankietowe, za pośrednictwem, którego mogli oni ocenić m.in. organizację obsługi studentów i pracę Biura Obsługi Studentów oraz profesjonalizm i uprzejmość osób pracujących w BOS. Ponieważ wyniki zostały opracowane dla całego Wydziału nie jest możliwe precyzyjne wskazanie jak jakość obsługi ocenili absolwenci filologii. ZO zwraca jednak uwagę, że wyniki badania w odniesieniu do całego Wydziału są niepokojące tj. ponad 20 % absolwentów studiów pierwszego stopnia wskazało, że jakość obsługi oraz fachowość

i uprzejmość osób pracujących w Biurze Obsługi Studentów są niedostateczne. Powyższa informacja została ujęta w sprawozdaniu rocznym Wydziałowego Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia za rok akademicki 2014/2015. Dodatkowo przedstawiciele Wydziału wskazali, że w związku z powyższym przeprowadzono rozmowy z pracownikami Biura Obsługi Studentów, a rezultaty tych działań zostaną zweryfikowane w kolejnym badaniu planowanym w roku akademickim 2015/2016. Wydaje się, że w związku z otrzymanymi wynikami powinna zostać podjęta również próba uzyskania pogłębionych opinii od studentów wizytowanego kierunku nt. jakości obsługi, co mogłoby przyczynić się do skonkretyzowania zasygnalizowanych przez absolwentów trudności.

6.1.7.

Studenci poddawani są ankietyzacji, której celem jest ocena nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku. W efekcie analizy uzyskanych opinii studentów w Jednostce podejmowane są działania naprawcze, m.in. w postaci rozmów z osobami, które uzyskały słabsze wyniki czy przeprowadzenia hospitacji. Skuteczność działań doskonalących jest badana w kolejnych cyklach ankietyzacji. Dodatkowo ocena dokonywana przez studentów stanowi element oceny okresowej nauczycieli akademickich. Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów w roku akademickim 2013/2014 wskazały, że w ujęciu całościowym wysoko oceniają oni nauczycieli akademickich.

W ankietach wystąpiły sporadyczne krytyczne uwagi dotyczące niskiej atrakcyjności zajęć, niedostosowania poziomu nauczania do możliwości grupy, słabego kontaktu ze studentami oraz braku konsekwencji w ustalaniu form zaliczeń i ocenianiu. Zgodnie z zasadami procedury badań ankietowych dotyczących zajęć dydaktycznych Kierownik Katedry Neofilologii zapoznał każdego nauczyciela akademickiego z wynikami badania ankietowego. Ponadto Dziekan Wydziału przeprowadził rozmowę z wykładowcami, których wyniki były najniższe. W wyniku kolejnego badania ankietowego przeprowadzonego w roku akademickim 2014/2015 odnotowano poprawę oceny u około połowy nauczycieli, a także opinie studentów, pozwalające domniemywać, że przedsięwzięte działania przyniosły pozytywne efekty. W dalszym ciągu jednak występują sporadyczne uwagi pod adresem nauczycieli akademickich, co wskazuje na konieczność podejmowania dalszych działań doskonalących. Studenci mają zapewnioną pełną anonimowość w ocenie zajęć dydaktycznych. Proces ankietyzacji jest traktowany przez studentów jako procedura, która nie ma istotnego zastosowania w systemie zapewniania jakości kształcenia. Wynika to głównie z faktu, że studenci nie posiadają wiedzy na temat wyników przeprowadzonych badań oraz sposobu ich wykorzystywania.

6.1.8.

W toku wizytacji stwierdzono, że władze Jednostki prowadzą cykliczne konsultacje z nauczycielami akademickimi nt. zasobów materialnych wykorzystywanych w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku. Należy podkreślić, że bieżący przepływ informacji na ten temat jest skuteczny w diagnozowaniu ew. potrzeb. Dodatkowo w roku akademickim 2014/2015 Wydział przeprowadził wśród absolwentów badanie ankietowe, za pośrednictwem, którego mogli oni ocenić m.in. wyposażenie sal wykładowych i laboratoriów, dostępność nauczycieli poza zajęciami, w tym podczas godzin konsultacji. Wnioski z badania zostały zamieszczone w sprawozdaniu rocznym Wydziałowego Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia za rok akademicki 2014/2015, jednak pominięto w nim prezentację i analizę odpowiedzi absolwentów na pytania dotyczące infrastruktury. Przedstawiciele Jednostki poinformowali ZO, że w ramach monitorowania opinii różnych grup społeczności akademickiej nt. infrastruktury, odnotowano uwagi dotyczące

niedostosowania wielkości sal do liczebności grup zajęciowych oraz zastrzeżenia odnoszące się do rozległości Wydziału i rozczłonkowania Wydziału i zajęć na kilka ośrodków. Należy podkreślić, że podjęto stosowne działania zmierzające do wyeliminowania ww. trudności. Przedstawiciele Jednostki podkreślili również, że ze względu na objęcie Uczelni w 2011 r. programem naprawczym w ostatnich kilku latach baza dydaktyczna pozostawała niezmienną, co przy intensywnej eksploatacji urządzeń skutkowało ich znacznym zużyciem. Ograniczenia wynikające z programu naprawczego rzutowały także na możliwość zakupu niezbędnej literatury i innych środków służących dydaktyce. Ze względu na objęcie Uczelni ministerialnym programem naprawczym w latach 2011-2012 i 2012-2015 w tym okresie nie podejmowano działań dla podniesienia poziomu infrastruktury dydaktycznej, nie był również prowadzony monitoring oceny zasobów materialnych w zakresie infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów.

6.1.9.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w odpowiednim zakresie uwzględnia gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Nadzór nad dokumentami oraz wszystkimi zapisami dotyczącymi działań w obszarze zapewniania jakości kształcenia jest określony w ramach poszczególnych procedur. Nadzór ten obejmuje opracowanie, sprawdzanie, zatwierdzanie, przechowywanie oraz rozpowszechnianie dokumentów. W ramach Systemu przyjęto, że głównym dokumentem mającym zapewnić efekt synergii pomiędzy różnymi działaniami pro jakościowymi jest sprawozdanie roczne Wydziałowego Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia obejmujące: wnioski z oceny efektów kształcenia, wprowadzone modyfikacje programów kształcenia, ocenę procesu kształcenia (wnioski z ankietyzacji studentów oraz absolwentów, wnioski z hospitacji), informacje nt. rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym jej udział w szkoleniach i kursach.

6.1.10

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku. Studenci mają zapewniony dostęp do programów studiów, efektów kształcenia, druków umożliwiających obsługę w zakresie pomocy materialnej oraz innych spraw administracyjnych za pośrednictwem dziekanatu, tablic informacyjnych w budynkach Uczelni oraz strony internetowej. Dostęp do wyników osiąganych w trakcie procesu kształcenia umożliwia studentom oraz nauczycielom akademickim system *Wirtualna Uczelnia*. Na uwagę zasługuje fakt, że Rada Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego ustaliła, że sylabusy przedmiotów nie będą zamieszczane na stronie internetowej Wydziału. W toku wizytacji ustalono, że wszyscy nauczyciele akademicy są zobowiązani do przedstawienia studentom zakresu treści nauczania oraz formy i kryterium zaliczenia. Studenci za pośrednictwem procesu ankietyzacji mają możliwość oceny czy nauczyciel wywiązał się z ww. obowiązków. Należy również podkreślić, że część osób prowadzących zajęcia udostępnia studentom sylabusy na pierwszych zajęciach w semestrze. Wydaje się, że w ramach Wydziału powinna zostać podjęta dyskusja nt. opracowania dodatkowej, skróconej wersji sylabusów, które mogłyby zostać upublicznione studentom poprzez stronę internetową lub wewnętrzną platformę *Wirtualna Uczelnia* w celu zapewnienia tej grupie społeczności akademickiej stałego dostępu do najważniejszych informacji nt. poszczególnych przedmiotów.

Publiczny dostęp do informacji podlega stałemu monitorowaniu przez władze Jednostki i pracowników odpowiadających za obsługę studentów. Wszyscy pracownicy zostali zobowiązani do systematycznego uzupełniania informacji w poszczególnych działach znajdujących się na stronie internetowej Katedry. W wyniku analizy dostępu do informacji

zalecono pracownikom bieżące aktualizowanie swoich profili na stronach UTH, w tym godzin konsultacji i adresów e-mail. Zalecono również pełniejsze i bieżące wykorzystywanie możliwości platformy Wirtualna Uczelnia, w tym poprzez nawiązywanie kontaktów ze studentami.

Jednostka nie posiada procedur formalnych lub nieformalnych włączających studentów w ocenę dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na kierunku *filologia*.

6.2.

Jedynym deklarowanym narzędziem oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia jest doroczne sprawozdanie z działalności Wydziałowego Zespołu ds. Jakości obejmujące: wnioski z oceny efektów kształcenia, wprowadzenie modyfikacji programów kształcenia, ocenę procesu kształcenia, w tym ankiety studenckie, hospitacje oraz ankiety absolwentów, ocenę działalności kół naukowych, rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, udziału w szkoleniach i kursach. Brak jest procedur sprawdzających skuteczność wprowadzania rekomendacji zawartych w rocznych sprawozdaniach. Działania takie nie pozwalają na właściwą ocenę skuteczności WSZJK.

3. Uzasadnienie

W Jednostce prowadzącej wizytowany kierunek studiów identyfikuje się działania zorientowane na doskonalenie programu kształcenia przy uwzględnieniu polityki jakości, choć Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia wymaga dalszej refleksji i doskonalenia praktycznej realizacji niektórych działań. Wdrożone w odniesieniu do wizytowanego kierunku procedury Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości uwzględniają podstawowe czynniki istotne z punktu widzenia jakości kształcenia. Oceniając skuteczność Systemu, należy stwierdzić, że jest ona znacząca. ZO zwraca szczególną uwagę w tym zakresie na uchybienia stwierdzone podczas analizy minimum kadrowego wizytowanego kierunku oraz przypadki braku w sylabusach informacji o metodach weryfikacji efektów kształcenia, które w ramach prowadzonych przeglądów nie zostały zdiagnozowane i wyeliminowane. Wskazane elementy potwierdzają niepełną skuteczność Systemu. Na podstawie analizy struktury organizacyjnej WSZJK należy stwierdzić, że obejmuje odpowiednie organy i gremia, które mają wpływ na doskonalenie procesu kształcenia w odniesieniu do wizytowanego kierunku.

4. Zalecenia

- zakresie monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia wydaje się, że w przypadku, gdy oceny uzyskane przez studentów wskazują na trudności, procedura powinna przewidywać konieczność wskazania przez nauczycieli akademickich efektów kształcenia, których osiągnięcie sprawiło studentom największą trudność oraz prawdopodobnych przyczyn takiego stanu rzeczy i sugerowanych zmian (w przypadku, gdy wskazana przez nauczyciela przyczyna uzasadnia podjęcie takich działań). Takie rozwiązanie wydaje się bardzo istotne w kontekście zorientowania prowadzonych przez Jednostkę działań na bardziej szczegółową analizę założonych efektów kształcenia w celu doskonalenia stopnia ich osiągnięcia.
- W zakresie monitorowania i doskonalenia systemu weryfikacji efektów kształcenia

rekomenduje się podjęcie działań związanych z monitorowaniem jego funkcjonowania *ex post*, np. poprzez analizę prac etapowych, pytań egzaminacyjnych, zagadnień problemowych, zadanych projektów etc. w kontekście trafności ich doboru w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia.

- Zaleca się podjęcie działań zmierzających do opracowania i wdrożenia rozwiązań, które zapewnią skuteczne monitorowanie spełniania warunków dotyczących minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów
- Zaleca się podjęcie działań zmierzających do opracowania i wdrożenia rozwiązań, które zapewnią skuteczne monitorowanie kompletności sylabusów w odniesieniu do informacji o metodach weryfikacji efektów kształcenia.
- Należy rozważyć zorganizowanie dla nauczycieli akademickich spotkania o charakterze seminaryjno-szkoleniowym, podczas którego szczegółowo wyjaśnione zostaną zagadnienia związane z weryfikacją efektów kształcenia.
- W odniesieniu do procesu ankietyzacji prowadzonego wśród absolwentów zaleca się podjęcie działań zmierzających do przeprowadzania badania w sposób, który umożliwi opracowywanie wyników z wyodrębnieniem opinii przedstawionych przez absolwentów poszczególnych kierunków studiów.
- Zaleca się podjęcie działań zmierzających do opracowania i wdrożenia rozwiązań, które umożliwią efektywne monitorowanie opinii studentów wizytowanego kierunku nt. zasobów materialnych, środków wsparcia oraz kadry wspierającej proces kształcenia.
- w ramach Wydziału powinna zostać podjęta dyskusja nt. opracowania dodatkowej, skróconej wersji sylabusów, które mogłyby zostać upublicznione studentom poprzez stronę internetową lub wewnętrzną platformę *Wirtualna Uczelnia* w celu zapewnienia tej grupie społeczności akademickiej stałego dostępu do najważniejszych informacji nt. poszczególnych przedmiotów.
- Wobec istniejącego problemu niskiej świadomości istoty i roli procedur ankietyzacji dotyczących różnych elementów systemu zapewniania jakości kształcenia, zalecana jest aktywizacja studentów, co może zostać osiągnięte m.in. przez organizację spotkań władz Uczelni ze studentami kierunku odbywających się cyklicznie np. po każdym semestrze.
- Zaleca się wprowadzenie procedur oceny skuteczności WSZJK.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT zamieszczona w raporcie samooceny jest tylko w części trafna.. Zespół Oceniający zgadza się z tezą, że za mocną stroną uznać można kadre naukową o znaczącym dorobku, dzięki której wydział uzyskał parametryzacyjną kategorię B. Za przedwczesne i wymagające głębokiej refleksji wymaga zamiar podjęcia wysiłków w celu utworzenia studiów doktoranckich, co w analizie SWOT uznano za szansę dalszego rozwoju. Podobnie trafnie uznano za mocną stroną dobrą współpracę w przedstawicielami nauk pedagogicznych w ramach UTH. Warto rozważyć tę współpracę jako jedną z szans rozwoju kierunku i pogłębiać ją instytucjonalnie (np. wspólny kierunek z obszaru nauk humanistycznych i społecznych). ZO PKA uważa, iż autorzy raportu samooceny zbyt optymistycznie ocenili stopień wdrożenia WSZJK, który wskazany został w kategorii mocna strona. Niniejszy raport wykazuje dobitnie, iż ta ocena nie była właściwa. Dalszą szansą rozwoju kierunku może być natomiast intensywna praca nad właściwym wdrożeniem wewnętrznego systemu jakości kształcenia. Eksperti PKA zgadzają się ze stwierdzeniem w analizie SWOT, że za słabość ocenianego kierunku uznać można brak własnej siedziby oraz nienajlepsze wyposażenie biblioteki w literaturę przedmiotu niezbędną dla prowadzenia kształcenia na kierunku

filologia. Cieszy to, że wśród zewnętrznych szans kierunku wskazano nieślabnące zapotrzebowanie rynkowe na absolwentów z profesjonalnymi kwalifikacjami w zakresie kształcenia języków obcych w połączeniu z wysoki poziom nauczania w szkołach średnich w Radomiu. Tym bardziej należy wdrożyć intensywnie działania, aby wskazane w niniejszym raporcie niedociągnięcia szybko skorygować.

Dobre praktyki